

Měnová statistika — VI/2020

Česká národní banka — Měnová statistika — VI/2020

Zdrojem dat je měnová statistika ČNB harmonizovaná s měnovou statistikou Evropského systému centrálních bank (ESCB) (tabulky 3 – 13), resp. neharmonizovaná data dle ESCB (tabulky 14 – 15), není-li uvedeno jinak.

Data nejsou očištěna o sezónní vlivy. Údaje za poslední období jsou vždy předběžné. Publikované údaje mohou být zatíženy nepřesností na posledním desetinném místě vzhledem k zaokrouhlování.

Data z této publikace jsou zveřejněna v časových řadách v systému ARAD na adrese https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_SESTAVY?p_strid=AAAG&p_sestuid=&p_lang=CS (Databáze časových řad ARAD >> Statistická data >> Měnová a finanční statistika >> Měnová statistika >> Publikace Měnová statistika), s výjimkou dat za ukazatele nákladů úvěrů ze zemí eurozóny, která jsou dostupná na adrese <http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004934>.

Obsah

OBSAH	3
I. ZÁKLADNÍ ÚROKOVÉ SAZBY A ÚROKOVÉ SAZBY FINANČNÍCH TRHŮ	5
I.1 Tabulka 1 – Základní úrokové sazby	5
I.2 Tabulka 2a – Úrokové sazby peněžního trhu	5
I.3 Tabulka 2b – Úrokové sazby kapitálového trhu	5
I.4 Komentář k tabulkám 1 – 2	6
I.4.1 Základní úrokové sazby	6
I.4.2 Úrokové sazby finančních trhů	6
II. MĚNOVÝ VÝVOJ	7
II.1 Tabulka 3 – Základní měnové indikátory	7
II.2 Tabulka 4 – Peněžní agregáty a protipoložky	8
II.3 Tabulka 5 – Členění komponent M3 podle sektoru klienta	9
II.4 Tabulka 6 – Úvěry soukromému sektoru	10
II.5 Tabulka 7 – Příspěvky k roční míře růstu M3	11
II.6 Tabulka 8 – Příspěvky k roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru	12
II.7 Tabulka 9a – Rozvahy měnových finančních institucí dle vykazujících subjektů (aktiva): Duben 2020	13
II.8 Tabulka 9b – Rozvahy měnových finančních institucí dle vykazujících subjektů (pasiva): Duben 2020	14
II.9 Komentář k tabulkám 3 – 9	15
II.9.1 Hlavní složky M3	15
II.9.2 Hlavní protipoložky M3	15
III. ÚROKOVÉ SAZBY MĚNOVÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ	16
III.1 Tabulka 10 – Úrokové sazby měnových finančních institucí – nové obchody	16
III.2 Tabulka 11 – Úrokové sazby měnových finančních institucí – stavy obchodů	17
III.3 Komentář k tabulkám 10 – 11	19
III.3.1 Úrokové sazby z nových obchodů	19
III.3.2 Úrokové sazby ze stavů obchodů	19
III.4 Ukazatele nákladů úvěrů	20
III.5 Tabulka 12 – Odvozené ukazatele nákladů úvěrů v České republice a na Maltě	21
III.5.1 Poslední vývoj odvozených ukazatelů nákladů úvěrů v České republice a na Maltě	22

IV. INVESTIČNÍ FONDY JINÉ NEŽ FONDY PENĚŽNÍHO TRHU	23
IV.1 Tabulka 13 – Agregovaná rozvaha investičních fondů	23
IV.2 Komentář k tabulce 13	24
V. ZPROSTŘEDKOVATELÉ FINANCOVÁNÍ AKTIV (FINANČNÍ LEASING, SPLÁTKOVÝ PRODEJ, SPOTŘEBITELSKÝ ÚVĚR, FAKTORING A FORFAITING)	25
V.1 Tabulka 14 – Čtvrtletní agregovaná rozvaha zprostředkovatelů financování aktiv	25
V.2 Tabulka 15a – Přehled půjček poskytnutých zprostředkovateli financování aktiv rezidentům	26
V.3 Tabulka 15b – Přehled půjček poskytnutých zprostředkovateli financování aktiv domácnostem	27
V.4 Komentář k tabulkám 14 – 15	27
VI. SLOVNÍK POJMŮ	28
VII. TECHNICKÉ POZNÁMKY	31
VII.1 Výpočet míry růstu	31
VII.1.1 Způsob výpočtu	31
VII.2 Výpočet příspěvku k roční míře růstu sledované veličiny (například M3)	31
SEZNAM ZKRATEK	32

I. ZÁKLADNÍ ÚROKOVÉ SAZBY A ÚROKOVÉ SAZBY FINANČNÍCH TRHŮ

I.1 TABULKA 1 – ZÁKLADNÍ ÚROKOVÉ SAZBY

(v %)

	ČNB			ECB
	od 7. 2. 2020	od 17. 3. 2020	od 27. 3. 2020	od 18. 9. 2019
Repo 2 týdny	2,25	1,75	1,00	0,00
Diskontní sazba	1,25	0,75	0,05	-0,50
Lombardní sazba	3,25	2,75	2,00	0,25

I.2 TABULKA 2A – ÚROKOVÉ SAZBY PENĚŽNÍHO TRHU

(v %, měsíční průměr)

	2019	2020		
	Duben	Únor	Březen	Duben
CZEONIA				
overnight	0,98	1,75	1,14	0,62
PRIBOR				
1 měsíc	1,90	2,28	1,98	1,01
3 měsíce	2,02	2,34	2,00	0,97
6 měsíců	2,07	2,38	2,00	0,94
1 rok	2,21	2,42	2,01	0,92

I.3 TABULKA 2B – ÚROKOVÉ SAZBY KAPITÁLOVÉHO TRHU

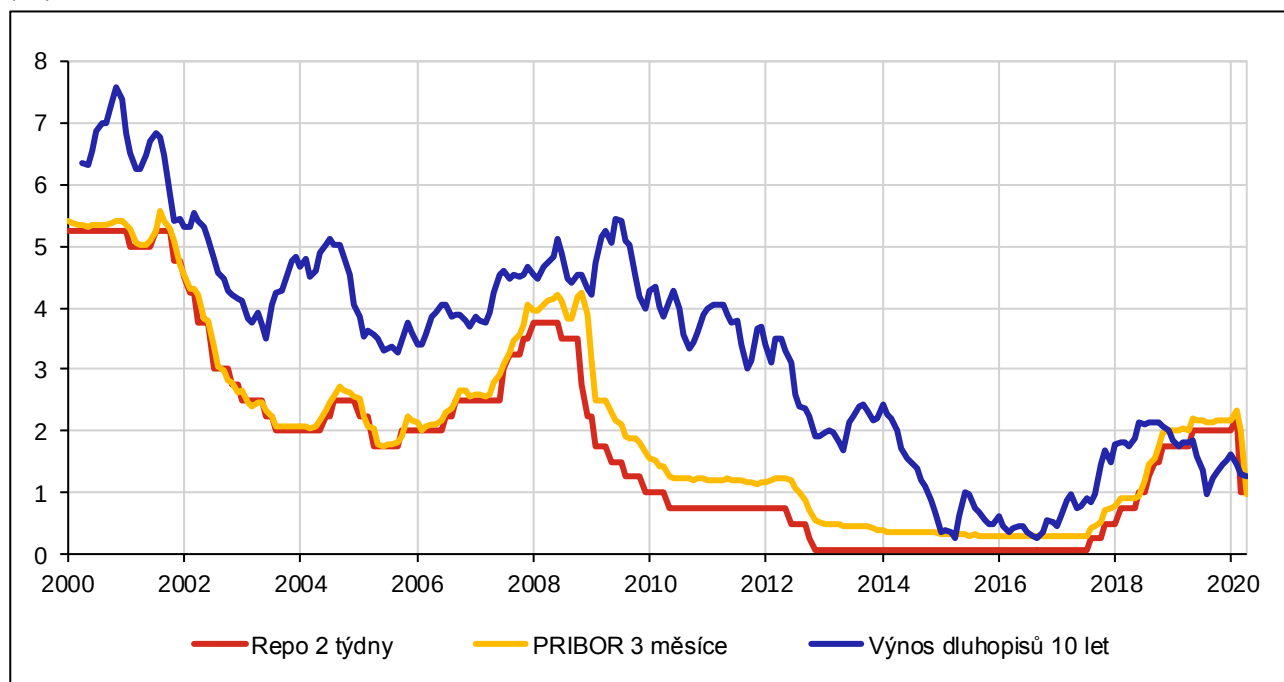
(v %, měsíční průměr)

	2019		2020					
	Duben		Únor		Březen		Duben	
	ČR	Eurozóna	ČR	Eurozóna	ČR	Eurozóna	ČR	Eurozóna
Výnosy dluhopisů								
2 roky	1,63	-0,22	1,57	-0,49	1,27	-0,30	0,71	-0,12
5 let	1,63	0,33	1,52	-0,24	1,23	0,06	1,06	0,22
10 let (Maastricht)	1,82	0,95	1,47	0,14	1,28	0,38	1,28	0,56

Zdroj: Česká národní banka, Evropská centrální banka.

Graf I.1 Úrokové sazby finančních trhů v ČR

(v %)

I.4 KOMENTÁŘ K TABULKÁM 1 – 2

Komentář k základním úrokovým sazbám (tabulka 1) a úrokovým sazbám finančních trhů (tabulka 2): Duben 2020.

I.4.1 Základní úrokové sazby

2T Repo sazba České národní banky (ČNB) se změnila dvakrát během března 2020, a to poklesem o 0,50 procentního bodu 17. března 2020 na 1,75 a následně, 27. března 2020, o 0,75 procentního bodu na 1,00 %. Základní úroková sazba Evropské centrální banky (ECB) zůstává na nule od března 2016. Lombardní sazba ECB se snížila o 0,05 procentního bodu k témuž datu jako základní úroková sazba ECB, a to na 0,25 %. Lombardní sazba ČNB se změnila v březnu 2020 také dvakrát, a to snížením o 0,50 procentního bodu na 2,75 % a poté o dalších 0,75 procentního bodu na 2,00 %. Diskontní sazba ČNB poklesla taktéž v březnu 2020, když se snížila nejprve o 0,50 procentního bodu a za deset dní potom o dalších 0,70 procentního bodu na 0,05 %. Diskontní sazba ECB poklesla v září 2019 na své historické minimum, a to na -0,50 %, kdy se snížila o 0,10 procentního bodu.

I.4.2 Úrokové sazby finančních trhů

Všechny sledované úrokové sazby na trhu mezibankovních depozit v České republice se v dubnu výrazně snížily. 1M PRIBOR poklesl nejméně, a to o 0,97 procentního bodu na 1,01 %. 3M PRIBOR se snížil o 1,03 procentního bodu na 0,97 %. 6M PRIBOR poklesl o 1,06 procentního bodu na hodnotu 0,94 %. 1R PRIBOR se snížil ze všech sledovaných sazeb na českém peněžním trhu nejvíce, a to o 1,09 procentního bodu. Jeho výše činila na 0,92 %. V dubnu 2020 také znatelně poklesla úroková sazba CZEONIA (tj. sazba nezajištěných O/N depozit uložených referenčními bankami na mezibankovním trhu), a to o 0,52 procentního bodu na 0,62 %.

Na českém kapitálovém trhu se úrokové sazby v porovnání s peněžním trhem měnily méně zřetelně. Výnos českého dvouletého dluhopisu se snížil o 0,57 procentního bodu na 0,71 %. Výnos pětiletého dluhopisu poklesl o 0,17 procentního bodu na 1,06 %. Výnos desetiletého dluhopisu se v porovnání s březnem nezměnil a zůstal na hodnotě 1,28 %. Výnos dvouletého dluhopisu v eurozóně naopak vzrostl na -0,12 %. Výnos pětiletého dluhopisu v eurozóně se zvýšil o 0,16 procentního bodu na 0,22 %. Výnos desetiletého dluhopisu vzrostl o 0,18 procentního bodu na 0,56 % a dostal se tak v porovnání s českým výnosem o 0,72 procentního bodu níže. Největší rozdíl mezi českými a evropskými dluhopisy byl zaznamenán u pětiletého dluhopisu. Rozdíl jejich výnosů činil 0,84 procentního bodu.

II. MĚNOVÝ VÝVOJ

II.1 TABULKA 3 – ZÁKLADNÍ MĚNOVÉ INDIKÁTORY

(v mld. Kč, není-li uvedeno jinak)

	2019			2020								
	Duben			Únor			Březen			Duben		
	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (v %)	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (v %)	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (v %)	Stav	Měsíční transakce ⁴⁾	Roční míra růstu (v %)
M1	4 003,0	32,1	4,8	4 197,4	53,3	5,6	4 330,6	106,3	8,4	4 396,0	67,8	9,3
M3 ¹⁾	4 653,7	67,4	6,1	4 956,8	65,8	8,3	5 045,0	59,2	9,4	5 062,8	20,4	8,3
Úvěry soukromému sektoru ²⁾	3 045,6	23,3	6,4	3 169,1	7,6	5,7	3 228,0	21,6	6,0	3 214,5	-8,8	4,9
Čistá zahraniční aktiva ³⁾	2 225,8	28,1	6,8	2 328,1	22,2	6,4	2 605,0	118,5	9,6	2 718,6	96,5	12,2

1) Peněžní agregáty zahrnují měnová pasiva MFI vůči non-MFI rezidentům kromě centrální vlády. M1 je suma oběživa a jednodenních vkladů; M2 je suma M1, vkladů s dohodnutou splatností do dvou let a vkladů s výpovědní lhůtou do třech měsíců; a M3 je suma M2, repo operací, akcií/podílových listů fondů peněžního trhu a dluhových cenných papírů do dvou let.

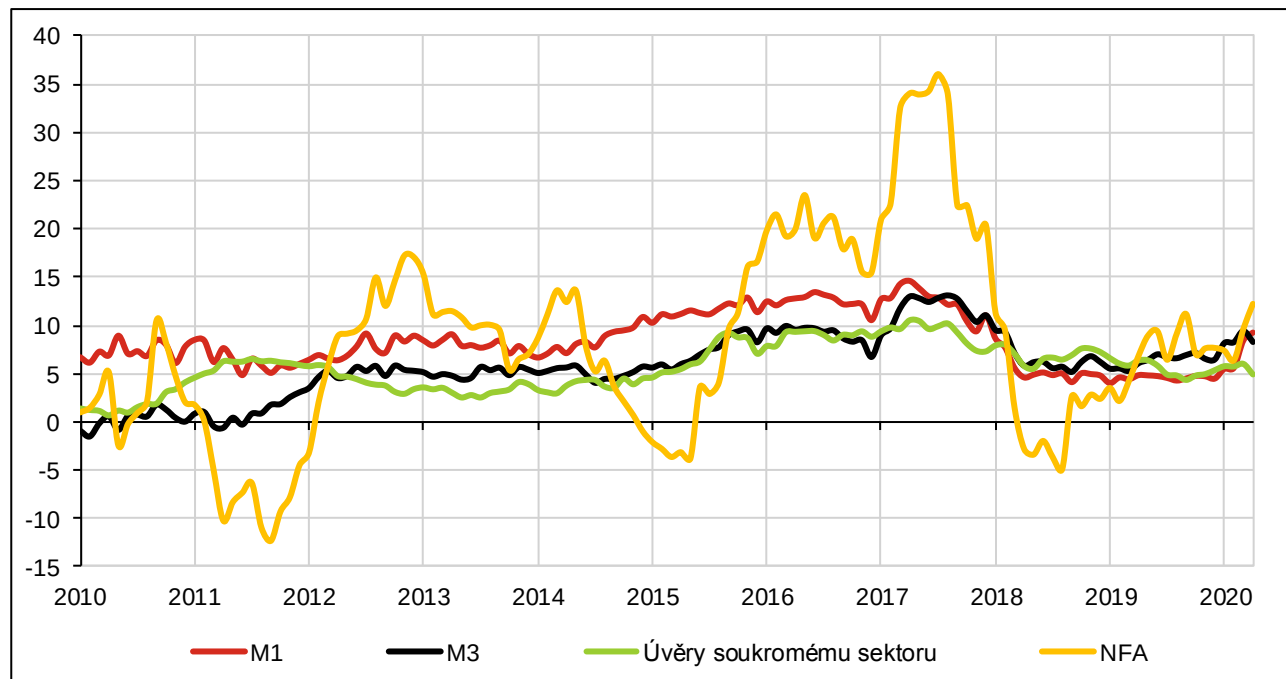
2) Soukromý sektor je tvořen všemi rezidentskými institucionálními sektory kromě sektoru vlády (S.13) a sektoru měnových finančních institucí (S.121, S.122 a S.123 podle klasifikace ESA2010).

3) Čistá zahraniční aktiva (NFA) jsou saldem krátkodobých a dlouhodobých pohledávek a závazků MFI ve vztahu k nerezidentům.

4) Čistá hodnota finančních transakcí uskutečněných v daném měsíci. Vypočteno jako rozdíl stavů očištěný o netransakční změny.

Graf II.1 Roční míry růstu

(v %)

II.2 TABULKA 4 – PENĚŽNÍ AGREGÁTY A PROTIPOLOŽKY

(v mld. Kč, není-li uvedeno jinak)

	2019			2020								
	Duben			Únor			Březen			Duben		
	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (v %)	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (v %)	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (v %)	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Roční míra růstu (v %)
SLOŽKY M3												
(1) M3 (položky 1.3, 1.6 a 1.8)	4 653,7	67,4	6,1	4 956,8	65,8	8,3	5 045,0	59,2	9,4	5 062,8	20,4	8,3
(1.1) Oběživo	579,8	4,2	5,6	596,5	3,2	4,2	612,5	16,1	6,4	631,9	19,3	9,0
(1.2) Jednodenní vklady	3 423,1	27,9	4,7	3 600,9	50,1	5,8	3 718,1	90,2	8,8	3 764,1	48,5	9,3
(1.3) M1 (položky 1.1 a 1.2)	4 003,0	32,1	4,8	4 197,4	53,3	5,6	4 330,6	106,3	8,4	4 396,0	67,8	9,3
(1.4) Vklady s dohodnutou splatností do 2 let	318,7	19,6	43,2	401,3	-10,8	39,6	390,0	-13,3	29,7	347,2	-42,6	8,5
(1.5) Vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců	191,3	-1,2	-6,7	210,4	4,5	8,1	211,9	1,4	10,0	215,5	3,7	12,6
(1.6) Krátkodobé vklady (položky 1.4 a 1.5)	510,0	18,4	19,3	611,8	-6,4	26,9	601,9	-12,0	22,0	562,8	-39,0	10,0
(1.7) M2 (položky 1.3 a 1.6)	4 513,0	50,5	6,3	4 809,2	46,9	7,9	4 932,5	94,3	9,9	4 958,7	28,8	9,3
(1.8) Obchodovatelné nástroje ^{2), 3)}	140,7	16,8	-	147,6	18,9	-	112,5	-35,2	-	104,1	-8,4	-
PROTIPOLOŽKY M3												
MFI pasiva												
(2) Vklady od centrální vlády	341,4	-51,6	-4,0	249,6	-60,9	-26,8	393,3	143,0	-0,1	661,2	267,9	93,4
(3) Dlouhodobější finanční pasiva MFI od ostatních rezidentů (položky 3.1 až 3.4)	971,4	-10,4	9,8	999,6	1,4	0,0	1 204,0	36,5	3,2	1 219,5	-0,7	4,2
(3.1) Vklady s dohodnutou splatností nad 2 roky	240,1	2,3	3,9	232,4	-1,5	-2,4	228,4	-4,0	-4,0	227,1	-1,4	-5,5
(3.2) Vklady s výpovědní lhůtou nad 3 měsíce	26,7	-0,1	-3,4	23,3	-0,2	-13,1	22,9	-0,4	-14,6	23,1	0,2	-13,7
(3.3) Emitované dluhové cenné papíry nad 2 roky	110,7	3,9	8,3	105,5	-1,0	-4,2	107,5	-0,2	-1,2	98,0	-9,2	-12,8
(3.4) Kapitál a rezervy	593,9	-16,5	14,0	638,4	4,2	2,2	845,2	41,0	7,3	871,3	9,7	11,5
MFI aktiva												
(4) Úvěry rezidentům a nakoupené CP (položky 4.1 a 4.2)	3 676,5	-5,2	5,6	3 792,2	2,4	4,0	3 929,9	98,6	6,0	4 110,2	183,9	11,1
(4.1) Úvěry vládě a nakoupené CP	555,7	-27,7	2,6	544,3	-5,7	-5,2	622,2	76,1	5,9	815,6	192,5	45,6
(4.2) Úvěry soukromému sektoru a nakoupené CP	3 120,8	22,5	6,2	3 247,9	8,1	5,7	3 307,7	22,5	6,0	3 294,6	-8,7	4,9
(5) Čistá zahraniční aktiva	2 225,8	28,1	6,8	2 328,1	22,2	6,4	2 605,0	118,5	9,6	2 718,6	96,5	12,2
(6) Ostatní protipoložky M3 (=M3+položky 2,3 - položky 4,5) ²⁾	64,2	-17,6	-	85,7	-18,2	-	107,5	21,6	-	114,7	7,3	-

1) Čistá hodnota finančních transakcí uskutečněných v daném měsíci. Vypočteno jako rozdíl stavů očištěný o netransakční změny.

2) Vzhledem ke značné variabilitě podkladových hodnot nejsou roční míry růstu počítány.

3) Obchodovatelné nástroje zahrnují repo operace, podílové listy/akcie FPT a dluhové cenné papíry do 2 let.

II.3 TABULKA 5 – ČLENĚNÍ KOMPONENT M3 PODLE SEKTORU KLIENTA

(v mld. Kč)

	2019		2020					
	Duben		Únor		Březen		Duben	
	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Stav	Měsíční transakce ¹⁾
(1) Jednodenní vklady	3 423,1	27,9	3 600,9	50,1	3 718,1	90,2	3 764,1	48,5
(1.1) Ostatní vláda (bez centrální)	232,8	-14,4	244,3	7,7	259,5	15,2	247,4	-12,1
(1.2) Ostatní finanční zprostředkovatelé ²⁾	88,5	1,5	92,9	2,2	108,9	14,2	98,8	-9,8
(1.3) Pojišťovny a penzijní fondy	17,4	2,0	19,2	4,2	22,5	3,0	22,1	-0,4
(1.4) Nefinanční podniky	931,0	19,3	967,5	16,4	1 007,7	21,9	1 009,4	3,4
(1.5) Domácnosti ³⁾	2 153,5	19,5	2 277,0	19,5	2 319,5	35,9	2 386,3	67,3
(2) M2-M1 (ostatní krátkodobé vklady)	510,0	18,4	611,8	-6,4	601,9	-12,0	562,8	-39,0
(2.1) Ostatní vláda (bez centrální)	33,9	2,0	52,3	2,4	54,7	2,3	48,3	-6,4
(2.2) Ostatní finanční zprostředkovatelé ²⁾	60,5	6,5	81,7	0,9	71,6	-10,3	66,7	-4,8
(2.3) Pojišťovny a penzijní fondy	31,2	3,1	33,7	-7,5	37,6	3,6	27,9	-9,7
(2.4) Nefinanční podniky	110,7	5,2	136,5	-4,5	134,9	-2,4	122,4	-12,4
(2.5) Domácnosti ³⁾	273,8	1,6	307,6	2,3	303,2	-5,3	297,4	-5,8
(3) Repo operace (část M3-M2)	140,1	16,6	146,6	18,9	111,5	-35,2	103,1	-8,4

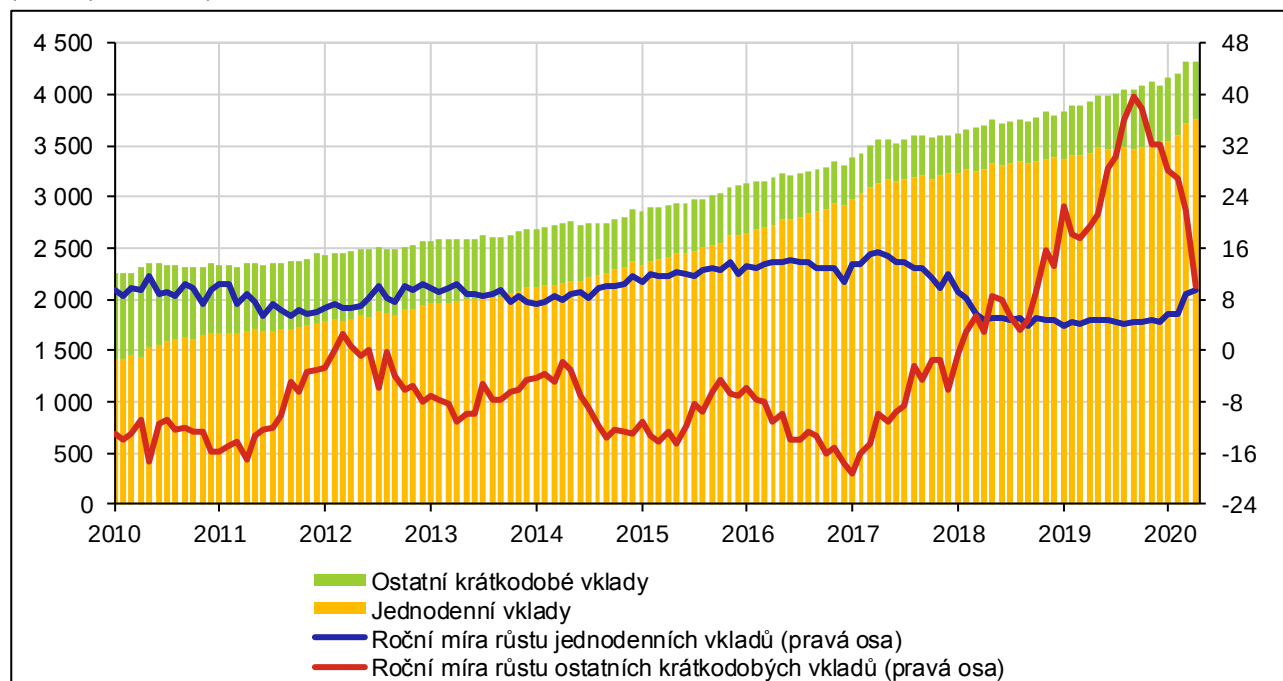
1) Čistá hodnota finančních transakcí uskutečněných v daném měsíci. Vypočteno jako rozdíl stavů očištěný o netransakční změny.

2) Ostatní finanční zprostředkovatelé – klienti MFI náležející do sektorů ostatních finančních zprostředkovatelů (bez pojišťoven a penzijních fondů) (S.124 a S.125 podle ESA2010), pomocných finančních institucí (S.126 podle ESA2010) a kaptivních finančních institucí (S.127 podle ESA2010).

3) Domácnosti – klienti MFI náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace institucionálních sektorů ESA2010.

Graf II.2 Jednodenní vklady a ostatní krátkodobé vklady a jejich roční míry růstu

(mld. Kč, pravá osa v %)

II.4 TABULKA 6 – ÚVĚRY SOUKROMÉMU SEKTORU

(v mld. Kč)

	2019		2020					
	Duben		Únor		Březen		Duben	
	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Stav	Měsíční transakce ¹⁾	Stav	Měsíční transakce ¹⁾
(1) Úvěry nefinančním podnikům	1 114,1	11,5	1 137,0	-6,2	1 176,8	10,6	1 183,7	10,6
(1.1) Do 1 roku včetně	262,8	1,4	253,3	-3,2	263,1	3,9	267,0	4,7
(1.2) Nad 1 do 5 let včetně	248,6	1,4	239,8	-0,8	248,8	2,1	247,4	-0,6
(1.3) Nad 5 let	602,7	8,7	643,9	-2,2	664,9	4,6	669,4	6,5
(2) Úvěry domácnostem²⁾	1 673,1	8,6	1 763,7	7,7	1 770,7	7,1	1 775,0	4,5
(2.1) Na spotřebu	247,8	1,9	263,7	1,2	263,3	-0,3	261,1	-2,1
(2.2) Na bydlení	1 268,0	6,1	1 343,6	6,2	1 351,0	7,4	1 357,7	6,9
(2.3) Ostatní	157,4	0,6	156,3	0,3	156,4	-0,1	156,1	-0,3
(3) Úvěry ostatním finančním zprostředkovatelům³⁾	241,3	0,2	253,4	1,4	262,9	2,6	246,1	-16,1
(4) Úvěry pojišťovnám a penzijním fondům	17,0	3,0	15,2	4,8	17,6	1,3	9,7	-7,9

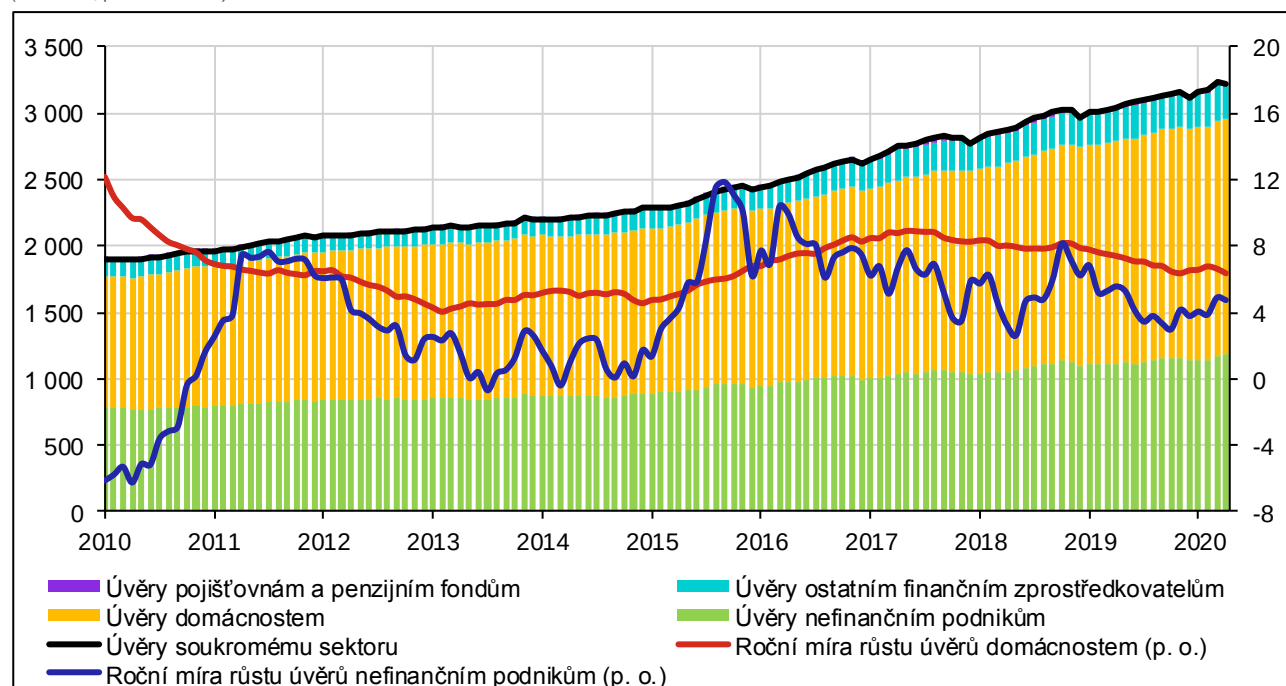
1) Čistá hodnota finančních transakcí uskutečněných v daném měsíci. Vypočteno jako rozdíl stavů očištěný o netransakční změny.

2) Domácnosti – klienti MFI náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace institucionálních sektorů ESA2010.

3) Ostatní finanční zprostředkovatelé – klienti MFI náležející do sektorů ostatních finančních zprostředkovatelů (bez pojišťoven a penzijních fondů) (S.124 a S.125 podle ESA2010), pomocných finančních institucí (S.126 podle ESA2010) a kaptivních finančních institucí (S.127 podle ESA2010).

Graf II.3 Úvěry soukromému sektoru a roční míry růstu úvěrů nefinančním podnikům a domácnostem

(v mld. Kč, pravá osa v %)

II.5 TABULKA 7 – PŘÍSPĚVKY K ROČNÍ MÍŘE RŮSTU M3

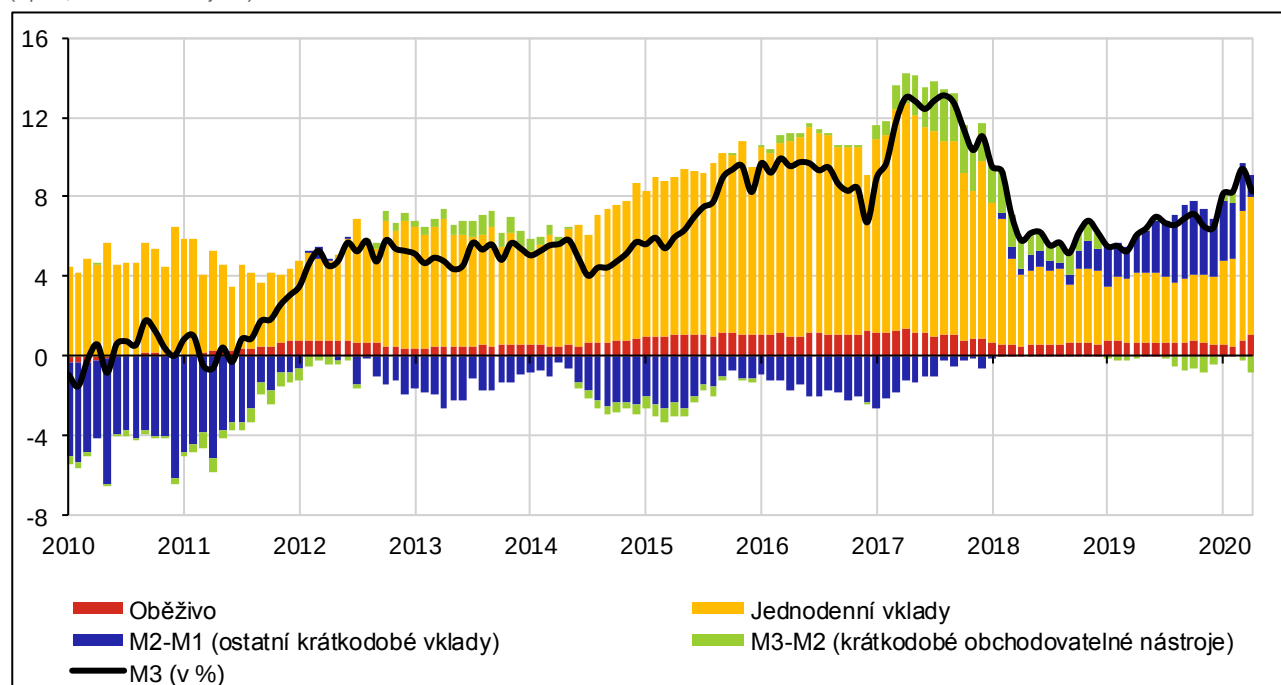
(v p. b., není-li uvedeno jinak)

	2019	2020		
	Duben	Únor	Březen	Duben
M1	4,2	4,9	7,3	8,0
v tom: oběživo	0,7	0,5	0,8	1,1
jednodenní vklady	3,5	4,3	6,5	6,8
M2-M1 (ostatní krátkodobé vklady)	1,9	2,8	2,4	1,1
M3-M2 (krátkodobé obchodovatelné nástroje)	0,0	0,6	-0,2	-0,8
M3 (v %)	6,1	8,3	9,4	8,3

Poznámka: Příspěvky k roční míře růstu M3 jsou míry růstu vybraných komponent vážené jejich podílem na celkové míře růstu agregátu.

Graf II.4 Příspěvky k roční míře růstu M3

(v p. b., není-li uvedeno jinak)

II.6 TABULKA 8 – PŘÍSPĚVKY K ROČNÍ MÍŘE RŮSTU ÚVĚŘŮ SOUKROMÉMU SEKTORU

(v p. b., není-li uvedeno jinak)

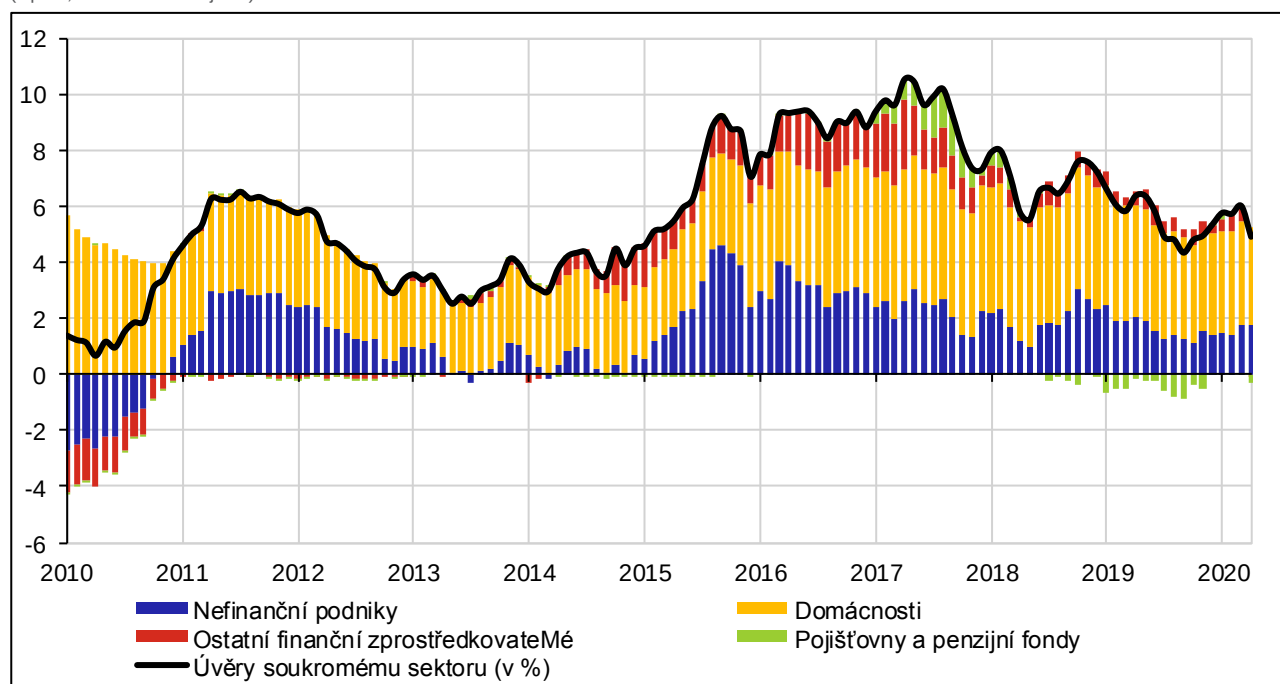
	2019	2020		
	Duben	Únor	Březen	Duben
Nefinanční podniky	2,0	1,4	1,8	1,7
Domácnosti ¹⁾	4,0	3,7	3,6	3,5
Ostatní finanční zprostředkovatelé ²⁾	0,5	0,5	0,5	0,0
Pojišťovny a penzijní fondy	-0,2	0,1	0,1	-0,3
Úvěry soukromému sektoru ³⁾ (v %)	6,4	5,7	6,0	4,9

Poznámka: Příspěvky k roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru jsou míry růstu vybraných komponent vážené jejich podílem na celkové míře růstu agregátu.

- 1) Domácnosti – klienti MFI náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace institucionální sektorů ESA2010.
- 2) Ostatní finanční zprostředkovatelé – klienti MFI náležející do sektorů ostatních finančních zprostředkovatelů (bez pojišťoven a penzijních fondů) (S.124 a S.125 podle ESA2010), pomocných finančních institucí (S.126 podle ESA2010) a kaptivních finančních institucí (S.127 podle ESA2010).
- 3) Soukromý sektor je tvořen všemi institucionálními sektory kromě sektoru vlády (S.13) a sektoru měnových finančních institucí (S.121, S.122 a S.123 podle klasifikace ESA2010).

Graf II.5 Příspěvky k roční míře růstu úvěrů soukromému sektoru

(v p. b., není-li uvedeno jinak)

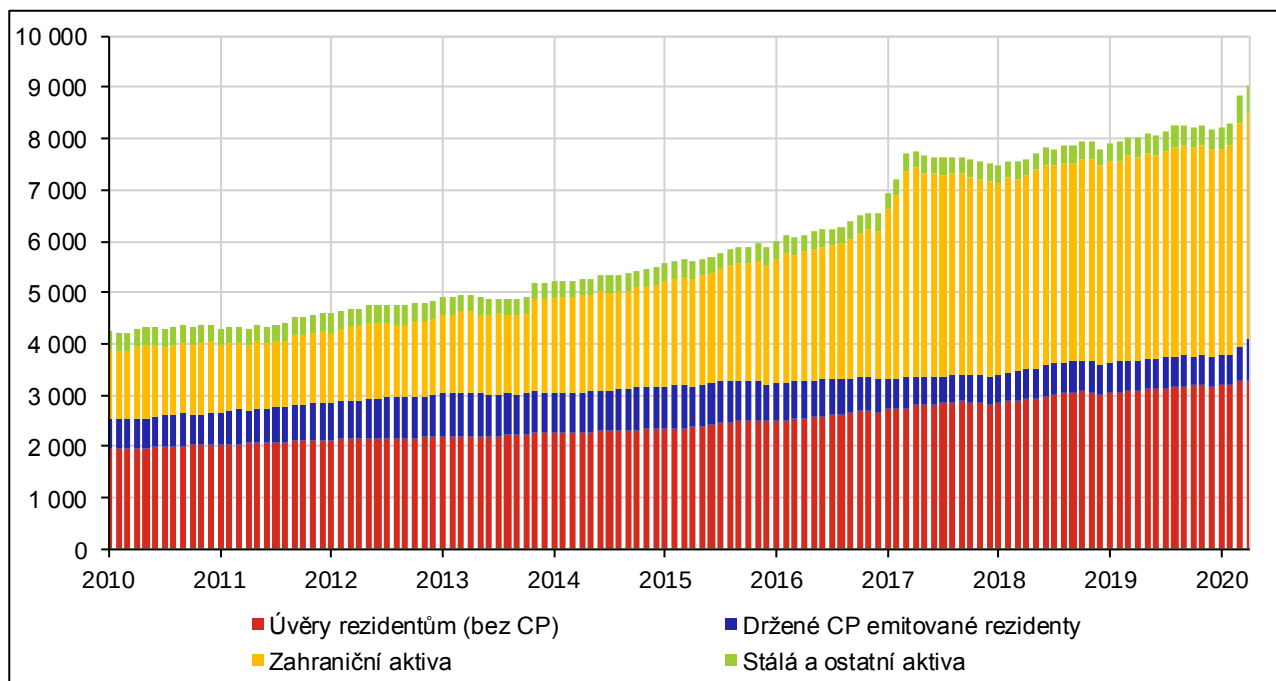
II.7 TABULKA 9A – ROZVAHY MĚNOVÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ DLE VYKAZUJÍCÍCH SUBJEKTŮ (AKTIVA): DUBEN 2020

(v mld. Kč)

	MFI		Konsolidovaná rozvaha MFI
	ČNB	Ostatní MFI	
(1) Aktiva celkem	3 689,8	8 677,9	9 023,4
(1.1) Úvěry rezidentům (bez CP)	1,6	6 183,0	3 271,3
MFI	0,0	2 913,3	-
Vládní instituce	0,0	56,7	56,7
Ostatní rezidenti	1,6	3 212,9	3 214,5
(1.2) Držené cenné papíry jiné než akcie emitované rezidenty	0,0	1 114,0	787,8
MFI	0,0	326,2	-
Vládní instituce	0,0	758,8	758,8
Ostatní rezidenti	0,0	29,0	29,0
(1.3) Držené akcie a jiné majetkové účasti emitované rezidenty	0,0	115,1	51,1
MFI	0,0	64,0	-
Ostatní rezidenti	0,0	51,1	51,1
(1.4) Zahraniční aktiva	3 649,2	735,5	4 384,7
(1.5) Stálá aktiva	11,2	174,1	185,3
(1.6) Ostatní aktiva	27,9	356,2	343,2

Graf II.6 Konsolidovaná rozvaha MFI: aktiva

(v mld. Kč)

II.8 TABULKA 9B – ROZVAHY MĚNOVÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ DLE VYKAZUJÍCÍCH SUBJEKTŮ (PASIVA): DUBEN 2020

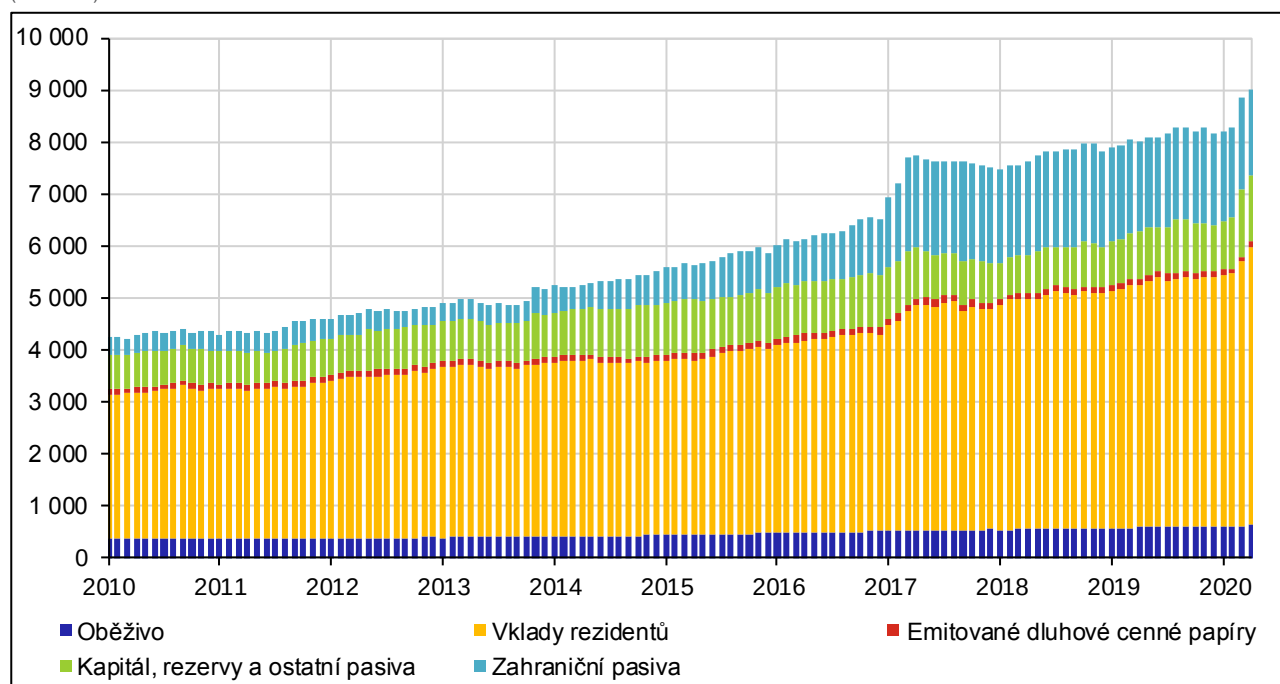
(v mld. Kč)

	MFI		Konsolidovaná rozvaha MFI
	ČNB	Ostatní MFI	
(2) Pasiva celkem	3 689,8	8 677,9	9 023,4
(2.1) Oběživo	672,8	-	631,9
(2.2) Vklady rezidentů	2 829,3	5 422,8	5 341,3
MFI	2 817,9	93,0	-
Centrální vláda	9,2	652,0	661,2
Ostatní vláda/ostatní rezidenti	2,2	4 677,8	4 680,1
(2.3) Emitované dluhové cenné papíry	0,0	425,3	99,0
(2.4) Kapitál a rezervy ¹⁾	126,3	809,0	871,3
(2.5) Zahraniční pasiva	47,5	1 618,6	1 666,1
(2.6) Ostatní pasiva	14,0	402,2	416,2
(2.7) Přebytek mezibankovních závazků	-	-	-2,4

1) Položka Kapitál a rezervy obsahuje také podílové listy/akcie fondů peněžního trhu.

Graf II.7 Konsolidovaná rozvaha MFI: pasiva

(v mld. Kč)

II.9 KOMENTÁŘ K TABULKÁM 3 – 9

Komentář ke statistice měnového vývoje¹ (tabulky 3 – 9): Duben 2020.

Vývoj roční míry růstu peněžního agregátu M3 byl v prvních osmi měsících roku 2016 charakterizován fluktuacemi kolem hodnoty 9,5 %. V posledních čtyřech měsících roku 2016 byl zaznamenán pokles z 8,7 % v září na 6,7 % v prosinci. Od ledna 2017 přetrvával rostoucí trend až do srpna 2017, kdy roční míra růstu dosáhla hodnoty 13,1 %. V dalších měsících roční míra růstu přes nepatrné výkyvy postupně klesala až na hodnotu 5,2 % v září 2018. V následujících měsících oscilovala kolem 6 %, od ledna 2020 se pak pohybovala nad 8 % a v dubnu dosáhla hodnoty 8,3 % (pokles o 1,1 procentního bodu ve srovnání s předchozím měsícem). Vlivem finančních transakcí se v dubnu peněžní agregát M3 meziměsíčně dále zvýšil o 20,4 mld. Kč (meziročně vzrostl o 384,9 mld. Kč) a dosáhl hodnoty 5 062,8 mld. Kč.

II.9.1 Hlavní složky M3

Roční míra růstu peněžního agregátu M3 se snížila z 9,4 % v březnu na 8,3 % v dubnu. Mezi komponenty, jež zaznamenaly nárůst, patřily příspěvky oběživa (z 0,8 % v březnu na 1,1 % v dubnu) a jednodenních vkladů (z 6,5 % v březnu na 6,8 % v dubnu). Naopak se snížily příspěvky ostatních krátkodobých vkladů (z 2,4 % v březnu na 1,1 % v dubnu) a krátkodobých obchodovatelných nástrojů (z -0,2 % v březnu na -0,8 % v dubnu).

V dubnu se vlivem finančních transakcí jednodenní vklady meziměsíčně zvýšily o 1,3 %, tj. o 48,5 mld. Kč. K uvedenému nárůstu přispěly pouze vklady domácností (o 2,9 %, tj. o 67,3 mld. Kč) a v menší míře také vklady nefinančních podniků (o 0,3 %, tj. o 3,4 mld. Kč). Ostatní komponenty pak vykázaly pokles, konkrétně vklady ostatních finančních zprostředkovatelů (o 9,0 %, tj. o 9,8 mld. Kč), vklady ostatní vlády (o 4,7 %, tj. o 12,1 mld. Kč) a v neposlední řadě také vklady pojišťoven a penzijních fondů (o 1,6 %, tj. o 0,4 mld. Kč).

Ostatní krátkodobé vklady (tzn. bez jednodenních) se v dubnu vlivem finančních transakcí meziměsíčně snížily o 6,5 %, tj. o 39,0 mld. Kč, přičemž pokles zaznamenaly všechny komponenty. K největšímu propadu došlo u vkladů pojišťoven a penzijních fondů (o 25,7 %, tj. o 9,7 mld. Kč) a vkladů ostatní vlády (o 11,6 %, tj. o 6,4 mld. Kč). Pokles však vykázaly rovněž vklady nefinančních podniků (o 9,2 %, tj. o 12,4 mld. Kč), vklady ostatních finančních zprostředkovatelů (o 6,8 %, tj. o 4,8 mld. Kč) a vklady domácností (o 1,9 %, tj. o 5,8 mld. Kč). Roční míra růstu ostatních krátkodobých vkladů se v dubnu dále snížila o 12 procentních bodů na 10,0 %. K poklesu roční míry růstu došlo také v případě vkladů s dohodnutou splatností do 2 let, a to o 21,3 procentních bodů na 8,5 %. Naopak roční míra růstu vkladů s výpovědní lhůtou do 3 měsíců mírně vzrostla o 2,6 procentního bodu na 12,6 %.

Obchodovatelné nástroje, které tvoří repo operace, akcie/podílové listy fondů peněžního trhu a dluhové cenné papíry se splatností do 2 let, se v dubnu vlivem finančních transakcí meziměsíčně snížily o 8,4 mld. Kč na 104,1 mld. Kč.

II.9.2 Hlavní protipoložky M3

Roční míra růstu úvěrů poskytnutých soukromému sektoru, které představují nejvýznamnější protipoložku M3, poklesla z 6 % v březnu 2020 na 4,9 % v dubnu. Důležitou komponentou tohoto indikátoru je roční míra růstu úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům, u které docházelo od počátku roku 2016 k nepravidelnému kolísání s klesajícím trendem. Po poklesu z 10,4 % v březnu 2016 až na 2,6 % v květnu 2018 docházelo v následujících měsících k opětovnému růstu a ke konci října 2018 dosáhla roční míra růstu hodnoty 8,1 %. V následujícím roce přes drobné výkyvy roční míra růstu postupně klesala až na hodnotu 3 % v říjnu 2019. V dalších čtyřech měsících pak roční míra růstu oscilovala kolem 4 % a v dubnu 2020 poklesla ve srovnání s březnem 2020 o 0,2 procentního bodu na hodnotu 4,7 %. Druhou z významných komponent je roční míra růstu úvěrů poskytnutých domácnostem, která zvolna rostla od ledna 2015 (4,7 %) až do června 2017 (8,9 %). Od července 2017 roční míra růstu úvěrů poskytnutých domácnostem postupně mírně klesala až do listopadu 2019, kdy dosáhla hodnoty 6,3 %. V následujících čtyřech měsících se pak pohybovala nad 6,5 % a v dubnu 2020 se zastavila na hodnotě 6,3 % (poklesl o 0,3 procentního bodu ve srovnání s březnem).

V případě pasiv měnových finančních institucí se výrazně zvýšila roční míra růstu vkladů od centrální vlády (z -0,1 % v březnu na 93,4 % v dubnu) a mírně také roční míra růstu dlouhodobějších finančních pasiv (z 3,2 % v březnu na 4,2 % v dubnu). Na straně aktiv měnových finančních institucí pak vzrostla roční míra růstu u úvěrů poskytnutých vládnímu sektoru a nakoupených cenných papírů (z 5,9 % v březnu na 45,6 % v dubnu) spolu s roční mírou růstu u čistých zahraničních aktiv (z 9,6 % v březnu na 12,2 % v dubnu).

¹ Veškeré nárůsty a poklesy zmíněné v tomto komentáři se týkají pouze finančních transakcí očištěných o netransakční vlivy.

III. ÚROKOVÉ SAZBY MĚNOVÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ

III.1 TABULKA 10 – ÚROKOVÉ SAZBY MĚNOVÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ – NOVÉ OBCHODY

(v mld. Kč, není-li uvedeno jinak)

	2019		2020					
	Duben		Únor		Březen		Duben	
	Sazba (% p.a.)	Objem	Sazba (% p.a.)	Objem	Sazba (% p.a.)	Objem	Sazba (% p.a.)	Objem
(1) Vklady domácností¹⁾								
(1.1) Jednodenní ²⁾	0,15	2 075,8	0,25	2 183,7	0,25	2 225,5	0,20	2 293,7
z toho: běžné účty	0,04	1 275,1	0,05	1 304,4	0,04	1 332,9	0,03	1 383,8
(1.2) S dohodnutou splatností	1,45	17,4	1,70	30,0	1,43	29,8	0,67	26,4
z toho: do 2 let včetně	1,41	16,4	1,69	28,2	1,40	28,5	0,61	25,3
(1.3) S výpovědní lhůtou ^{2), 3)}	1,15	211,4	1,26	217,8	1,26	218,8	1,25	222,3
(1.3.1) Do 3 měsíců včetně	1,26	185,2	1,36	195,2	1,36	196,5	1,35	200,2
(1.3.2) Nad 3 měsíce	0,42	26,2	0,34	22,6	0,33	22,3	0,32	22,1
(2) Vklady nefinančních podniků								
(2.1) Jednodenní ²⁾	0,19	705,9	0,28	717,6	0,21	752,4	0,17	772,4
z toho: běžné účty	0,17	629,1	0,22	623,8	0,16	654,8	0,13	676,3
(2.2) S dohodnutou splatností	1,38	103,6	1,77	134,1	1,36	144,2	0,60	138,1
z toho: do 1 roku včetně	1,38	103,4	1,77	133,8	1,36	144,0	0,60	137,9
(3) Úvěry domácnostem¹⁾								
(3.1) Na spotřebu, bydlení a ostatní	4,61	38,8	4,08	44,4	4,13	53,0	3,49	105,2
(3.1.1) Na spotřebu	8,36	11,0	8,05	11,5	8,15	13,2	8,12	17,7
(3.1.2) Na bydlení	2,94	24,4	2,57	29,6	2,55	34,6	2,41	77,5
z toho: hypoteční úvěry ⁴⁾	2,76	21,7	2,43	26,3	2,42	31,3	2,32	72,9
stavební spoření	4,34	1,9	3,64	2,5	3,70	2,6	3,79	3,7
(3.1.3) Ostatní	4,57	3,5	3,84	3,3	4,42	5,2	3,77	10,0
(3.2) Kontokorent ⁵⁾ a revolving ²⁾	12,21	25,9	12,52	24,9	12,48	23,7	11,99	22,3
(3.3) Kreditní karty ²⁾	18,83	18,8	18,67	17,6	18,78	17,0	18,87	16,3
(4) Úvěry nefinančním podnikům								
(4.1) Úvěry celkem (velikostní kateg. celkem)	3,02	37,2	3,37	35,0	3,24	50,3	3,10	46,9
(4.1.1) S objemem do 7,5 mil. Kč	4,42	3,2	4,61	2,5	4,45	3,7	4,25	8,2
z toho: fixace ⁶⁾ do 3 měsíců včetně	4,66	1,6	5,09	1,2	4,73	1,6	4,55	3,4
(4.1.2) S objemem 7,5-30 mil. Kč	3,44	4,3	3,79	3,2	3,43	5,6	2,92	9,1
z toho: fixace ⁶⁾ do 3 měsíců včetně	3,43	2,6	3,88	1,8	3,43	3,1	2,85	4,3
(4.1.3) S objemem nad 30 mil. Kč	2,80	29,6	3,22	29,3	3,10	41,0	2,84	29,6
z toho: fixace ⁶⁾ do 3 měsíců včetně	2,97	19,9	3,44	13,7	3,13	21,9	2,72	21,3
(4.2) Kontokorent ⁵⁾ , revolving, kreditní karty ²⁾	3,76	210,0	4,10	201,6	3,38	198,1	2,96	195,5
(5) RPSN⁷⁾ - úvěry domácnostem¹⁾	4,83	35,3	4,32	41,1	4,27	47,8	3,72	95,2
(5.1) Na spotřebu	8,68	11,0	8,39	11,5	8,40	13,2	8,49	17,7
(5.2) Na bydlení	3,10	24,4	2,74	29,6	2,70	34,6	2,63	77,5
z toho: hypoteční úvěry ⁴⁾	2,90	21,7	2,58	26,3	2,55	31,3	2,53	72,9

Poznámka: Úroková statistika MFI sleduje pouze vklady a úvěry v Kč. Sazby z nových obchodů (NO) jsou sazby sjednané mezi bankou a klientem na veškeré dohody uzavřené v průběhu referenčního období.

- 1) Domácnosti – zahrnují sektor domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle ESA2010.
- 2) Pro tuto kategorii finančních nástrojů NO odpovídají zůstatkům ke konci sledovaného období (tj. stavy a NO se rovnají).
- 3) Vklady domácností s výpovědní lhůtou zahrnují i obdobné vklady nefinančních podniků, jejichž objemy jsou v této kategorii zanedbatelné.
- 4) Od roku 2019 je plně uplatňována novela zákona č. 190/2004 Sb. o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, podle které hypoteční úvěr je úvěr, který je alespoň částečně zajištěn zástavním právem k nemovité věci.
- 5) Kontokorent zahrnuje kontokorentní úvěry a debetní zůstatky na běžných účtech.
- 6) Doba fixace úrokové sazby, tj. období stanovené na počátku kontraktu, po které se sjednaná úroková sazba nemůže měnit. Fixace sazby do 3 měsíců zahrnuje i pohyblivou sazbu.
- 7) Roční procentní sazba nákladů, tj. sazba zahrnující kromě úrokových nákladů i všechny související náklady úvěru pro klienta (poplatky apod.).

III.2 TABULKA 11 – ÚROKOVÉ SAZBY MĚNOVÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ – STAVY OBCHODŮ

(v mld. Kč, není-li uvedeno jinak)

	2019		2020					
	Duben		Únor		Březen		Duben	
	Sazba (% p.a.)	Objem	Sazba (% p.a.)	Objem	Sazba (% p.a.)	Objem	Sazba (% p.a.)	Objem
(1) Vklady domácností^{1), 2)}	0,36	2 584,9	0,45	2 717,1	0,44	2 750,0	0,38	2 811,5
(1.1) S dohodnutou splatností	1,27	307,3	1,26	326,2	1,21	316,1	1,12	306,7
(1.1.1) Do 2 let včetně	1,23	83,8	1,50	110,3	1,42	104,2	1,19	96,0
(1.1.2) Nad 2 roky	1,29	223,5	1,13	215,9	1,11	211,9	1,09	210,7
(2) Vklady nefin. podniků²⁾	0,32	808,2	0,48	848,2	0,36	877,9	0,27	889,0
(2.2) S dohodnutou splatností	1,20	91,5	1,57	118,8	1,24	115,0	0,91	101,5
(2.2.1) Do 2 let včetně	1,17	89,0	1,55	116,9	1,21	113,1	0,88	99,8
(2.2.2) Nad 2 roky	2,15	2,5	2,84	1,9	2,86	1,9	2,81	1,6
(3) Úvěry domácnostem	3,66	1 669,4	3,62	1 759,7	3,60	1 766,8	3,53	1 771,0
(3.1) Na bydlení	2,51	1 267,3	2,53	1 343,0	2,53	1 350,3	2,50	1 357,1
z toho: hypoteční úvěry ³⁾	2,31	1 173,2	2,35	1 248,2	2,35	1 255,9	2,36	1 263,0
stavební spoření	5,10	81,4	5,04	82,2	5,02	82,4	4,98	82,3
(3.2) Na spotřebu a ostatní ⁴⁾	7,35	402,0	7,20	416,7	7,14	416,5	7,03	413,9
z toho: na spotřebu	9,61	247,4	9,25	263,3	9,19	262,7	9,11	260,5
ostatní	3,76	154,6	3,69	153,5	3,65	153,8	3,53	153,4
(4) Úvěry nefin. podnikům	3,68	765,1	3,88	757,9	3,38	750,7	3,08	751,4
(4.1) Do 1 roku včetně	3,75	187,7	4,13	176,2	3,46	173,7	3,03	174,2
(4.2) Nad 1 do 5 let včetně	4,00	146,6	4,37	149,3	3,79	148,8	3,41	147,5
(4.3) Nad 5 let	3,54	430,8	3,62	432,3	3,21	428,1	2,99	429,8

Poznámka: Úroková statistika MFI sleduje pouze vklady a úvěry v Kč. Sazby ze stavů obchodů jsou sazby aplikované na bilanční zůstatky ke konci období.

1) Domácnosti – zahrnují sektor domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle ESA2010.

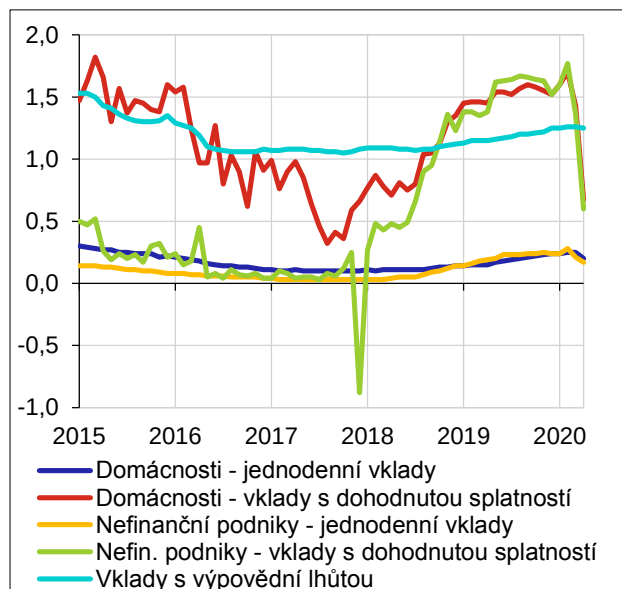
2) Zahrnují i jednodenní vklady a vklady s výpovědní lhůtou uvedené v tabulce 10. Pro tyto typy vkladů se nové obchody a stavy shodují.

3) Od roku 2019 je plně uplatňována novela zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, podle které hypoteční úvěr je úvěr, který je alespoň částečně zajištěn zástavním právem k nemovité věci.

4) Úvěry na spotřebu a ostatní zahrnují kontokorenty, revolvingové úvěry a kreditní uvedené v tabulce 10.

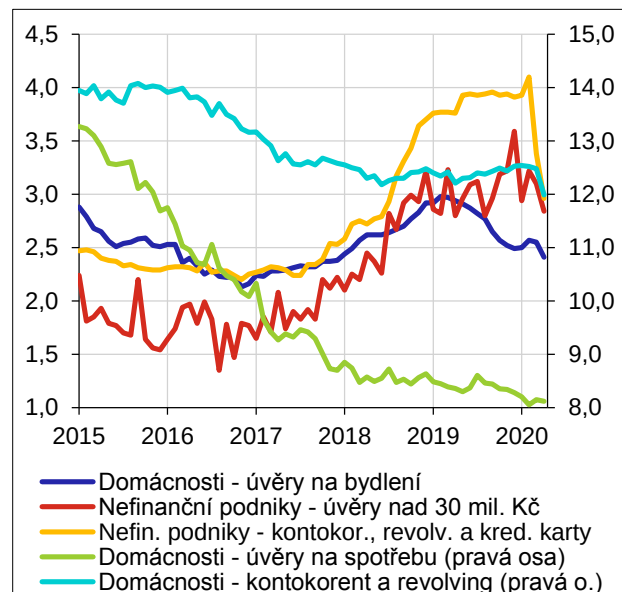
Graf III.1 Úrokové sazby měnových finančních institucí (nové obchody, vklady)

(v %)

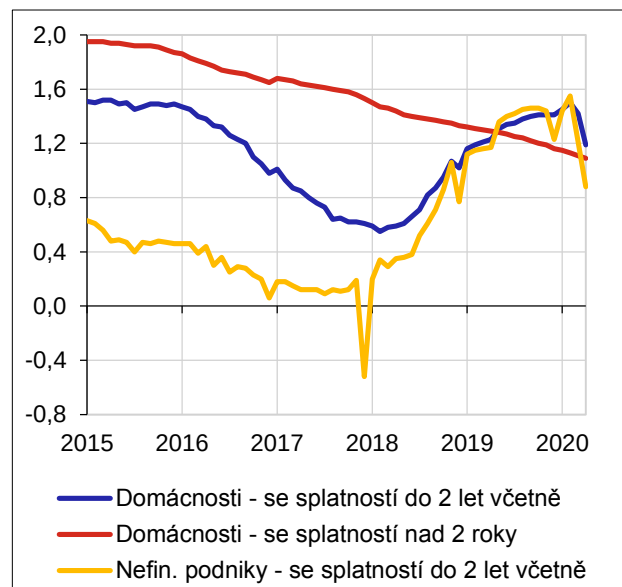
Graf III.2 Úrokové sazby měnových finančních institucí (nové obchody, úvěry)

(v %)

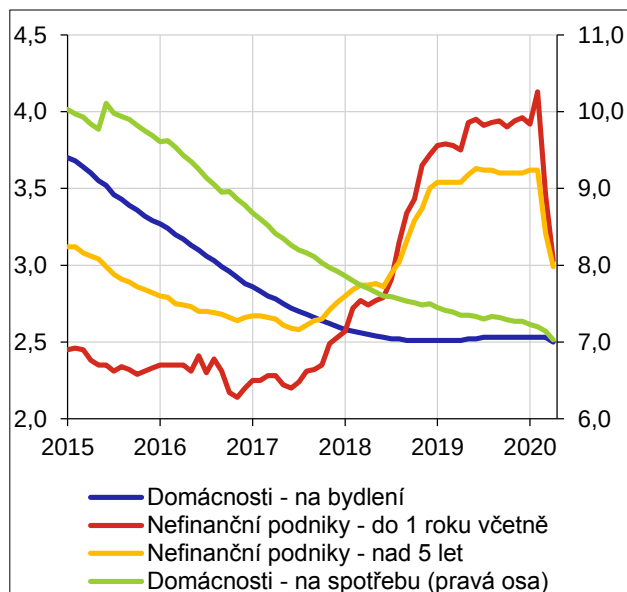
Graf III.3 Úrokové sazby měnových finančních institucí (stavy obchodů, vklady)

(v %)

Graf III.4 Úrokové sazby měnových finančních institucí (stavy obchodů, úvěry)

(v %)

III.3 KOMENTÁŘ K TABULKÁM 10 – 11

Komentář k úrokovým sazbám měnových finančních institucí (tabulky 10 – 11): Duben 2020.

III.3.1 Úrokové sazby z nových obchodů

Úrokové sazby z nových vkladů se v dubnu u domácností změnily nejvíce u vkladů s dohodnutou splatností. Sazba z jednodenních vkladů domácností se meziměsíčně snížila na 0,20 %. Sazba z vkladů na běžných účtech nepatrně poklesla na hodnotu 0,03 %. Sazba z vkladů s dohodnutou splatností se snížila o 0,76 procentního bodu na 0,67 %. Sazba z vkladů s výpovědní lhůtou poklesla na 1,25 % (ta jako jediná zahrnuje kromě sektoru domácností také obdobné vklady nefinančních podniků, jejichž objemy jsou v této kategorii zanedbatelné).

V případě jednodenních vkladů nefinančních podniků se úroková sazba snížila na 0,17 %. Sazba na běžných účtech poklesla na 0,13 %. Sazba z vkladů s dohodnutou splatností do 1 roku (jež se u tohoto sektoru podílejí na všech vkladech s dohodnutou splatností zpravidla 100 %) se rovněž snížila, a to o 0,76 procentního bodu na 0,60 %.

U úrokových sazeb z nových úvěrů poskytnutých domácnostem došlo v dubnu k největší změně u ostatních úvěrů. Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům se nejvýrazněji změnily u úvěrů s objemem 7,5 až 30 mil. Kč.

U celkových úvěrů na spotřebu, bydlení a ostatní úroková sazba domácnostem poklesla o 0,64 procentního bodu na 3,49 %. Sazba u spotřebitelských úvěrů se rovněž snížila, a to o 0,03 procentního bodu na 8,12 %. Úroková sazba z úvěrů na bydlení poklesla o 0,14 procentního bodu na 2,41 %. Hypoteční úvěry byly úročeny sazbou 2,32 %, tedy o 0,10 procentního bodu níže než v březnu. Úroková sazba z úvěrů ze stavebního spoření se naopak zvýšila o 0,09 procentního bodu na 3,79 %. Sazba z ostatních úvěrů se snížila, a to o 0,65 procentního bodu na 3,77 %. Úroková sazba u úvěrů z kreditních karet meziměsíčně vzrostla o 0,09 procentního bodu na 18,87 %, úroková sazba u kontokorentů a revolvingů poklesla na 11,99 %.

U nových úvěrů nefinančním podnikům (bez kontokorentů, revolvingů a kreditních karet) došlo ke snížení úrokové sazby o 0,14 procentního bodu na 3,10 %. Sazba u úvěrů s objemem do 7,5 mil. Kč rovněž poklesla, a to o 0,20 procentního bodu na 4,25 %. Úvěry s objemem 7,5 - 30 mil. Kč byly úročeny sazbou 2,92 %, tedy o 0,51 procentního bodu méně než v březnu. Úroková sazba u úvěrů s objemem nad 30 mil. Kč se snížila o 0,26 procentního bodu na 2,84 %. Úroková sazba u kontokorentů, revolvingových úvěrů a úvěrů z kreditních karet poklesla o 0,42 procentního bodu na 2,96 %.

III.3.2 Úrokové sazby ze stavů obchodů

Průměrné úrokové sazby ze zůstatků vkladů domácností se v dubnu změnily mírněji v porovnání se změnami u nefinančních podniků.

Celkové vklady domácností byly úročeny sazbou 0,38 %, tedy méně, než tomu bylo v březnu. Sazba z jednodenních vkladů se rovněž snížila, a to na hodnotu 0,20 %. Sazba z vkladů s výpovědní lhůtou nepatrně poklesla na 1,25 %, úroková sazba z vkladů s dohodnutou splatností se snížila a dosáhla hodnoty 1,12 %.

Úroková sazba u celkových vkladů nefinančních podniků v dubnu poklesla na 0,27 %. Sazba z jednodenních vkladů se rovněž snížila, a to na 0,17 %. Úroková sazba z vkladů s dohodnutou splatností zaznamenala pokles na 0,91 %.

U zůstatků úvěrů domácnostem se v dubnu dostaly změny úrokových sazeb přes desetinu procentního bodu, u sazeb ze zůstatků úvěrů nefinančním podnikům byly změny výraznější.

Celková úroková sazba z úvěrů domácnostem se snížila na 3,53%. Sazba z úvěrů na bydlení mírně poklesla na hodnotu 2,50 % a zaznamenala tak první změnu od července 2019. Úroková sazba u spotřebitelských a ostatních úvěrů se snížila, a to na 7,03 %.

Průměrná úroková sazba ze zůstatků úvěrů nefinančním podnikům poklesla na 3,08 %. U úvěrů se splatností do 1 roku úroková sazba snížila na 3,03 %. U splatnosti 1 až 5 let došlo k poklesu na 3,41 %. Sazba z úvěrů se splatností nad 5 let se rovněž snížila, a to na hodnotu 2,99 %.

III.4 UKAZATELE NÁKLADŮ ÚVĚŘŮ

Od ledna 2004 publikuje Česká národní banka plně harmonizovanou statistiku úrokových sazeb měnových a finančních institucí (MIR) v souladu s nařízením ECB/2013/34. Údaje této statistiky se používají v ekonomických a měnových analýzách ČNB a jsou pravidelně měsíčně reportovány do ECB. Postupem času se ukázalo, že kromě standardních indikátorů MIR je pro odhady efektivnosti měnové politiky napříč zeměmi eurozóny či zeměmi EU nezbytné použít i přesné a porovnatelné měřítko tzv. „vypůjčovací nákladů“ neboli „nákladů či nákladnosti úvěrů“ (borrowing costs), které mají nefinanční podniky a domácnosti v těchto zemích. Z toho důvodu země eurozóny přistoupily v roce 2013 k publikaci tzv. ukazatelů nákladů úvěrů (cost-of-borrowing indicators, CBI). CBI vznikly pro potřeby hodnocení efektivnosti měnové politiky, ekonomických predikcí a za účelem porovnání ekonomických podmínek zemí eurozóny. Česká republika se k publikaci CBI dobrovolně připojila od června 2014.

Zavedení CBI indikátorů bylo motivováno tím, že v případě MIR statistiky nelze v určitých případech jednoduše sestavit souhrnné indikátory, a to z důvodu „definičních nehomogenit“ podkladových nástrojů. Například, nástroje typu overdraftů² se sice započítávají do měsíční statistiky nových úvěrových smluv - tzv. nových obchodů, mají však vyšší periodicitu a odlišnou charakteristiku. Nelze je totiž z důvodu úplného pokrytí tohoto segmentu vynechat. Definiční odlišnost však zapříčinila, že dosud bylo možné sledovat úrokové sazby pouze samostatně pro jednotlivé nástroje a ne v souhrnu. Algoritmus pro výpočet CBI tento „nedostatek“ pro určité nástroje eliminuje.

Pro výpočet CBI se použily čtyři základní kategorie podkladových nástrojů. Jsou to úrokové sazby z úvěrů poskytovaných bankami nefinančním podnikům a úrokové sazby z úvěrů poskytovaných bankami domácnostem na nákup bytových nemovitostí. Při konstrukci CBI se zdrojová data z MIR statistiky použila dvojím způsobem. V prvním případě se použila data přímo z MIR statistiky, kdy se konkrétně jednalo o úrokové sazby z dlouhodobých úvěrů poskytovaných bankami nefinančním podnikům a o úrokové sazby z krátkodobých a dlouhodobých úvěrů poskytovaných bankami domácnostem na nákup bytových nemovitostí. V druhém případě, kdy se jednalo o úrokové sazby z krátkodobých úvěrů poskytovaných bankami nefinančním podnikům, bylo třeba provést dodatečně dva dopočty tak, aby tento souhrnný indikátor byl aplikovatelný. Jednalo se jednak o započtení váhy výše uvedených overdraftů, jakožto důležitého zdroje financování podniků, a za druhé o započtení odhadu podílu dlouhodobých poskytnutých úvěrů s původní a zbytkovou splatností nad 1 rok a s možností přenastavení úrokové sazby v následujícím roce, neboť i tyto dlouhodobé úvěry mají charakter úvěrů krátkodobých.

Jedná se o 8 ukazatelů, přičemž 4 jsou základní a 4 z nich jsou odvozené. Základní ukazatele představují hodnocení nákladů úvěrů v členění na krátkodobé a dlouhodobé poskytnuté domácnostem a neziskovým institucím sloužících domácnostem na nákup bytových nemovitostí a nefinančním podnikům. Pomocí těchto čtyř základních CBI jsou sestaveny odvozené CBI krátkodobé, dlouhodobé, za nefinanční podniky celkem a za domácnosti a neziskové instituce sloužící domácnostem celkem. Do CBI jsou započítány úvěry uzavřené v CZK.

Podkladem pro sestavení CBI jsou již existující ukazatele úrokové (MIR) a rozvahové statistiky měnových finančních institucí (MFI). CBI pro domácnosti a neziskové instituce sloužící domácnostem (households, HH) jsou vypočítány z úvěrů na nákup bytových nemovitostí v nových obchodech. Spotřebitelské a ostatní úvěry zde zahrnuté nejsou, protože jejich úrokové míry jsou napříč zeměmi příliš volatilní a nejsou tedy relevantní pro makroekonomické projektování.

² Overdrafty jsou debetní zůstatky na běžných účtech (přečerpání = kontokorent), revolvingové úvěry a úvěry z kreditních karet.

III.5 TABULKA 12 – ODVOZENÉ UKAZATELE NÁKLADŮ ÚVĚŘŮ V ČESKÉ REPUBLICE A NA MALTĚ

(v % p. a.)

	2019		2020					
	Březen		Leden		Únor		Březen	
	ČR	MT ⁵⁾	ČR	MT	ČR	MT	ČR	MT
(1) Domácnosti - celkem ^{1), 2)}	2,97	2,62	2,51	2,78	2,58	2,69	2,56	2,76
(2) Nefinanční podniky - celkem	3,48	3,65	3,34	4,37	3,67	3,43	3,27	3,77
(3) Krátkodobé náklady úvěrů - celkem ³⁾	3,44	3,48	3,35	4,03	3,57	3,19	3,26	3,64
(4) Dlouhodobé náklady úvěrů - celkem ⁴⁾	3,10	2,45	2,61	2,44	2,88	2,43	2,68	2,39

1) Úroková statistika MFI sleduje pouze úvěry v Kč. Sazby ze stavů obchodů jsou sazby aplikované na bilanční zůstatky ke konci období.

2) Domácnosti – zahrnují sektor domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle ESA2010.

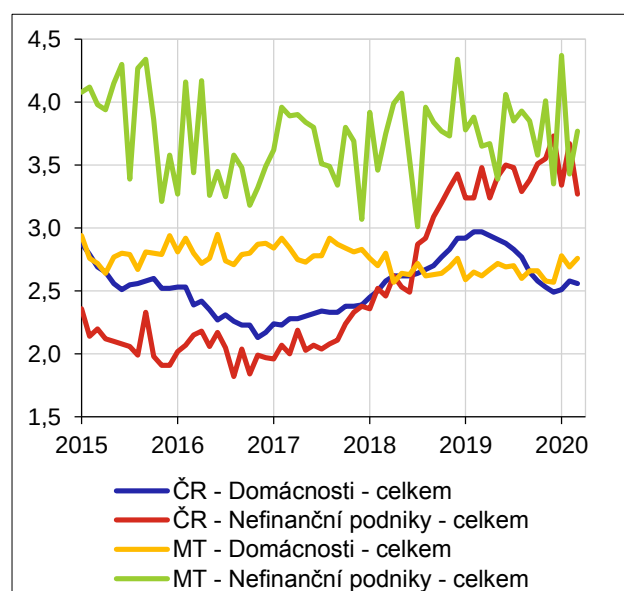
3) Krátkodobými úvěry jsou myšleny úvěry floatingové a s fixací úrokové sazby do 1 roku včetně.

4) Dlouhodobými úvěry jsou myšleny úvěry s fixací úrokové sazby od 1 roku.

5) MT = Malta ([odkaz](#) na data).

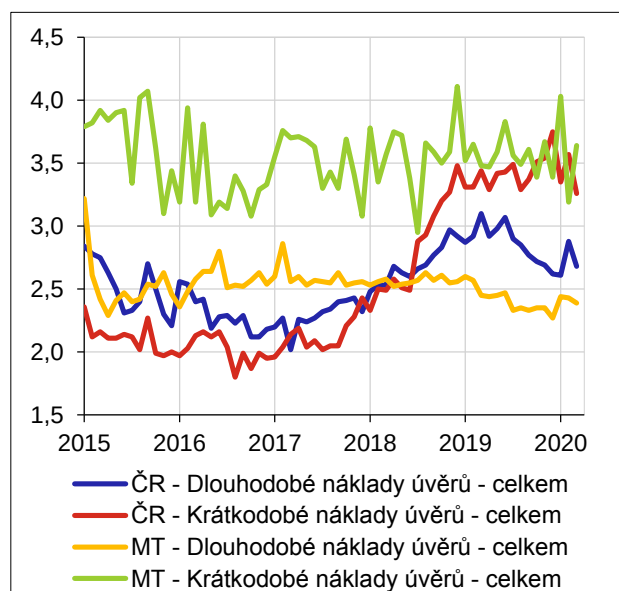
Graf III.5 Ukazatele nákladů úvěrů domácností a nefinančních podniků

(v %)

Graf III.6 Krátkodobé a dlouhodobé ukazatele nákladů úvěrů

(v %)

III.5.1 Poslední vývoj odvozených ukazatelů nákladů úvěrů v České republice a na Maltě

Nákladnost českých úvěrů byla v březnu 2020 u tří ukazatelů nákladů úvěrů (CBI) nižší, než tomu bylo na Maltě. Pouze tři maltské CBI ze všech sledovaných CBI v Česku a na Maltě v březnu meziročně vzrostly. Stejně tomu bylo v meziměsíčním srovnání, kdy rovněž tři maltské odvozené CBI zaznamenaly nárůst. Nejnížší náklady úvěrů byly v březnu u maltských dlouhodobých CBI. Naopak nejvyšší náklady úvěrů byly u maltských CBI pro nefinanční podniky.

Nákladnost českých úvěrů poskytnutých domácnostem se oproti únoru nepatrně snížila, a to o 0,02 procentního bodu. Na Maltě došlo k nárůstu o 0,07 procentního bodu. Výše tohoto českého CBI v březnu činila 2,56 % a maltského 2,76 %. Rozdíl mezi tímto českým a maltským CBI byl tedy 0,20 procentního bodu. To představovalo nejmenší rozdíl ze všech sledovaných CBI v České republice a na Maltě. Meziročně se v případě tuzemska jedná o pokles o 0,41 procentního bodu, v případě Malty o nárůst o 0,14 procentního bodu. Meziroční změna u tohoto českého CBI byla ze všech CBI v Česku a na Maltě druhá nejvýraznější.

CBI pro nefinanční podniky v ČR meziměsíčně poklesl o 0,40 procentního bodu na 3,27 %, což znamenalo druhý největší meziměsíční rozdíl ze všech sledovaných CBI v České republice a na Maltě. Na Maltě činila výše tohoto CBI 3,77 %, tedy o 0,50 procentního bodu výše, než tomu bylo v tuzemsku. To představovalo největší rozdíl ze všech sledovaných CBI v České republice a na Maltě. Meziměsíčně tento CBI na Maltě vzrostl o 0,34 procentního bodu. Meziroční změna u tohoto ukazatele byla v České republice -0,21 procentního bodu, na Maltě 0,12 procentního bodu.

Celkové krátkodobé náklady úvěrů, které zahrnují jak domácnosti, tak nefinanční podniky, se v České republice meziměsíčně snížily o 0,31 procentního bodu na 3,26 %. Na Maltě byl tento CBI vyšší, a to o 0,38 procentního bodu. Jeho výše tedy na Maltě činila 3,64 %. Meziměsíčně tento maltský CBI vzrostl o 0,45 procentního bodu, což představovalo nejvýraznější meziměsíční změnu ze všech sledovaných CBI v Česku i na Maltě. Meziročně se v případě Malty jedná o nárůst o 0,16 procentního bodu, v případě tuzemska o pokles, a to o 0,18 procentního bodu.

U dlouhodobých nákladů úvěrů (zahrnujících jak domácnosti, tak nefinanční podniky) se tento CBI v březnu v ČR snížil o 0,20 procentního bodu na 2,68 %. Na Maltě tento CBI meziměsíčně rovněž poklesl, a to o 0,04 procentního bodu. CBI pro dlouhodobé náklady úvěrů na Maltě byl 2,39 %, tedy o 0,29 procentního bodu níže, než tomu bylo v tuzemsku. V případě ČR se tento CBI meziročně snížil o 0,42 procentního bodu. V případě Malty se jednalo o pokles o 0,06 procentního bodu. Meziroční změna u tohoto českého CBI byla ze všech CBI v Česku a na Maltě nejvýraznější.

IV. INVESTIČNÍ FONDY JINÉ NEŽ FONDY PENĚŽNÍHO TRHU

IV.1 TABULKA 13 – AGREGOVANÁ ROZVAHA INVESTIČNÍCH FONDŮ

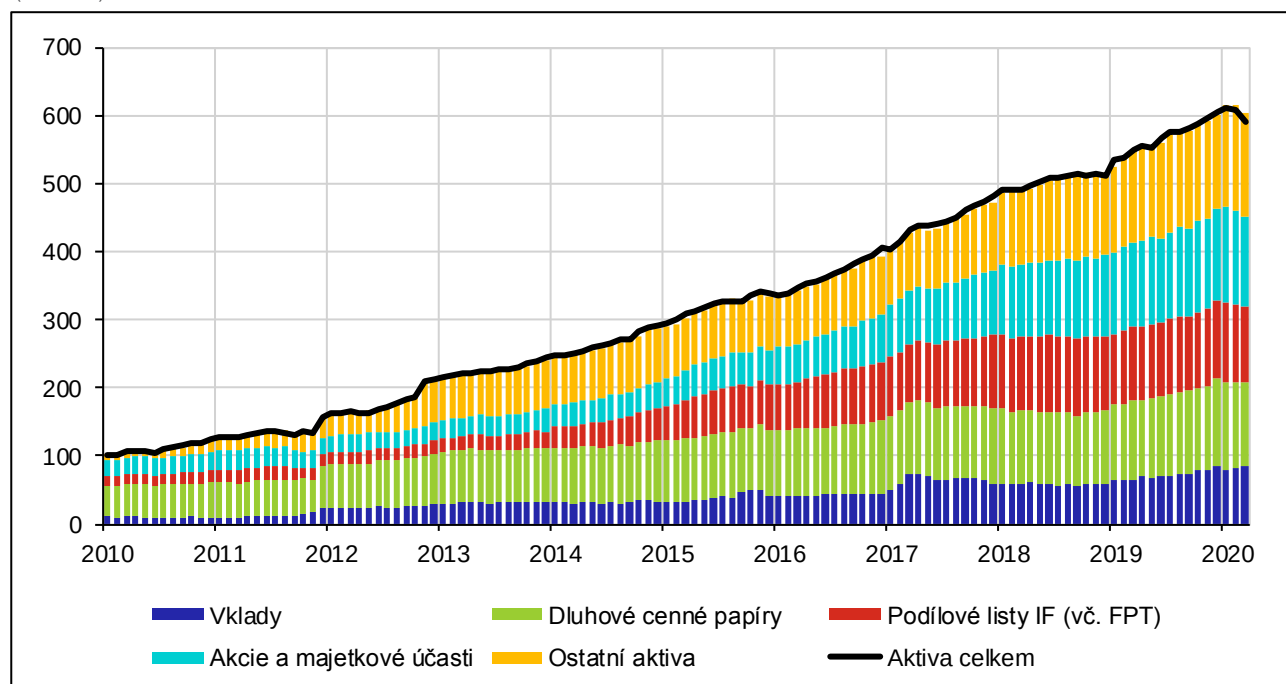
(v mld. Kč)

	2019		2020					
	Březen		Leden		Únor		Březen	
	Stav	Transakce	Stav	Transakce	Stav	Transakce	Stav	Transakce
Aktiva celkem	550,1	8,0	609,4	5,6	608,0	6,3	590,8	-10,1
(1.1) Vklady	66,0	1,9	80,5	-4,0	82,3	1,8	83,9	1,4
(1.2) Dluhové cenné papíry celkem	115,7	2,5	128,8	0,1	127,2	-2,3	124,1	-3,3
Rezidenti	64,1	1,9	76,0	-0,7	75,4	-1,3	74,4	-0,7
Nerezidenti	51,6	0,7	52,8	0,8	51,8	-1,0	49,7	-2,6
(1.3) Akcie	126,6	0,1	137,0	-1,1	132,0	-0,7	127,4	-1,1
Rezidenti	42,8	1,0	50,9	0,5	51,0	0,0	53,1	0,8
Nerezidenti	83,8	-1,0	86,1	-1,7	80,9	-0,7	74,3	-2,0
(1.4) Podílové listy fondů (včetně FPT)	107,9	-1,1	113,9	-2,5	112,1	1,4	102,7	-4,9
Rezidenti	23,2	0,1	23,3	-2,0	22,6	-0,5	20,5	-1,6
Nerezidenti	84,7	-1,2	90,6	-0,4	89,5	2,0	82,2	-3,3
(1.5) Ostatní aktiva	133,9	4,6	149,2	13,1	154,4	6,1	152,8	-2,1
Pasiva celkem	550,1	8,0	609,4	5,6	608,0	6,3	590,8	-10,1
(2.1) Přijaté úvěry	22,8	0,9	21,9	0,1	21,9	-0,1	21,8	-0,3
(2.2) Emitované podílové listy FKI	503,1	5,2	565,4	4,6	562,0	5,8	536,9	-8,5
(2.3) Ostatní pasiva	24,2	1,9	22,1	1,0	24,1	0,6	32,0	-1,3

Poznámka: Investiční fondy (IF) jsou investiční a podílové fondy jiné než fondy peněžního trhu, které jsou rezidenty ČR. Fondy fondů a fondy kvalifikovaných investorů jsou rozříděny v kategoriích podle druhu aktiv či fondů, do kterých investují. Data jsou publikována 15. kalendářní den druhého měsíce následujícího po konci období.

Graf IV.1 Bilanční suma IF členěná podle typu aktiv

(v mld. Kč)

IV.2 KOMENTÁŘ K TABULCE 13

Komentář k agregované rozvaze IF (tabulka 13): Březen 2020.

Vlastní kapitál: Hodnota vlastního kapitálu investičních fondů na konci března činila 536,9 mld. Kč. Oproti únoru tato hodnota poklesla o 25,1 mld. Kč (měsíční transakce představovaly -8,5 mld. Kč). Ve srovnání se stejným obdobím loňského roku hodnota vlastního kapitálu investičních fondů vzrostla o 6,7 %. Největší meziměsíční změna byla zaznamenána u akciových fondů, u kterých hodnota vlastního kapitálu poklesla o 11,0 mld. Kč na 69,1 mld. Kč.

Investice do dluhopisů: Hodnota držených dluhopisů ke konci března činila 124,1 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím měsícem celkový objem dluhopisů v portfoliu fondů poklesl o 3,1 mld. Kč (měsíční transakce představovaly -3,3 mld. Kč). Podíl dluhových cenných papírů na vlastním kapitálu fondů oproti předešlému měsíci vzrostl, a to na 23,1 %.

Investice do majetkových cenných papírů: V průběhu sledovaného měsíce došlo k poklesu objemu majetkových cenných papírů v portfoliu fondů. Ke konci měsíce představovala hodnota držených majetkových cenných papírů 230,1 mld. Kč, z toho 102,7 mld. Kč činily investice do akcií a podílových listů investičních fondů a 127,4 mld. Kč do akcií a ostatních majetkových účastí. Oproti únoru hodnota majetkových cenných papírů klesla o 14,0 mld. Kč (měsíční transakce činily -6,0 mld. Kč). Podíl majetkových cenných papírů na vlastním kapitálu fondů oproti předešlému měsíci poklesl na hodnotu 42,8 %.

Ostatní investice: Hodnota prostředků investovaných do jiných aktiv během sledovaného období poklesla. Celkový objem ostatních investic v březnu činil 224,6 mld. Kč, z toho 49,0 mld. Kč tvořily investice do stálých aktiv a 83,9 mld. Kč do vkladů. Podíl ostatních investic na vlastním kapitálu fondů oproti předešlému měsíci vzrostl na 41,8 %.

Počet vykazujících subjektů: Ke konci března 2020 působilo na území České republiky 514 rezidentských investičních fondů. Z toho bylo 62 akciových fondů, 64 dluhopisových fondů, 80 smíšených fondů, 83 nemovitostních fondů, 222 ostatních fondů a 3 fondy bez investiční politiky.

V. ZPROSTŘEDKOVATELÉ FINANCOVÁNÍ AKTIV (FINANČNÍ LEASING, SPLÁTKOVÝ PRODEJ, SPOTŘEBITELSKÝ ÚVĚR, FAKTORING A FORFAITING)

V.1 TABULKA 14 – ČTVRTLETNÍ AGREGOVANÁ ROZVAHA ZPROSTŘEDKOVATELŮ FINANCOVÁNÍ AKTIV

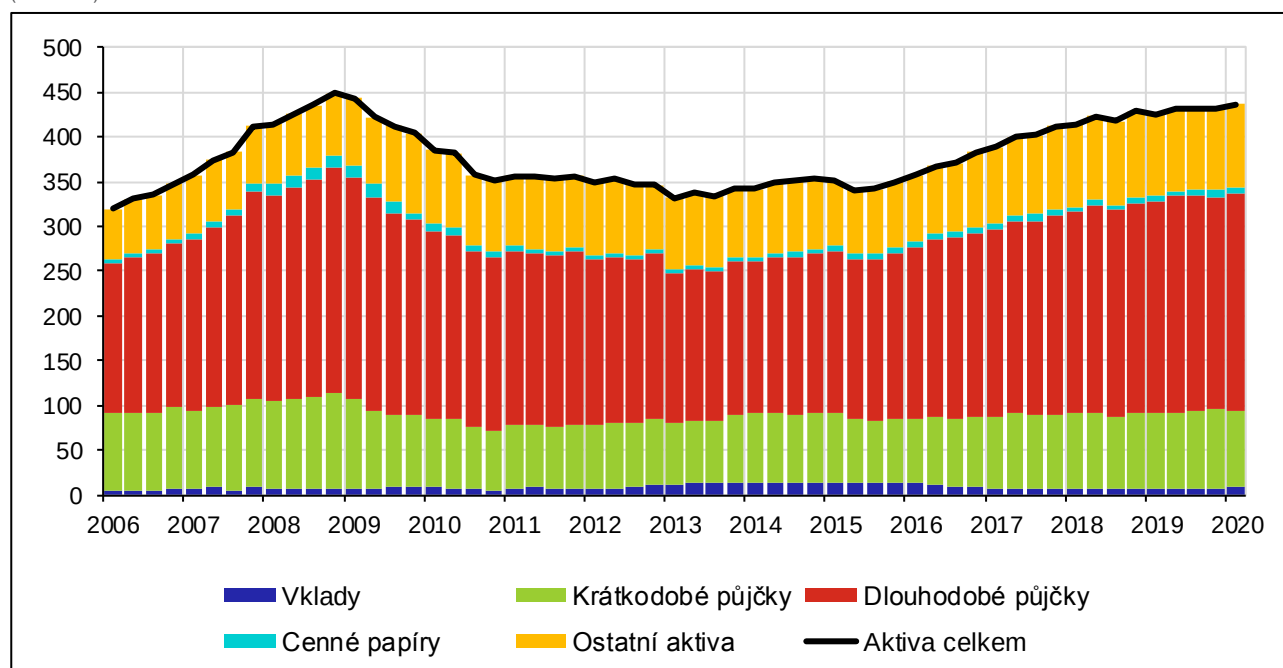
(v mld. Kč, stav ke konci období)

	2019				2020
	Březen	Červen	Září	Prosinec	Březen
Aktiva celkem	425,2	431,5	431,7	432,7	436,3
(1.1) Vklady	6,3	6,3	6,7	6,2	8,7
(1.2) Poskytnuté půjčky	321,6	327,4	327,7	327,2	328,5
Rezidenti	311,7	316,9	317,8	319,3	321,1
Nerezidenti	9,9	10,5	9,9	8,0	7,4
(1.3) Dluhové cenné papíry celkem	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7
(1.4) Akcie a majetkové účasti	5,6	5,6	5,5	6,0	5,6
Podílové listy / akcie FKI (včetně FPT)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostatní akcie a majetkové účasti	5,5	5,5	5,4	5,9	5,5
(1.5) Ostatní aktiva	90,9	91,5	91,0	92,5	92,9
Pasíva celkem	425,2	431,5	431,7	432,7	436,3
(2.1) Přijaté úvěry	262,1	268,4	262,0	260,5	265,6
Rezidenti	195,0	200,5	195,9	194,9	200,1
Nerezidenti	67,1	68,0	66,1	65,6	65,5
(2.2) Emitované dluhové cenné papíry	17,3	17,4	19,0	20,0	21,5
(2.3) Vlastní kapitál	104,9	104,6	105,7	106,0	109,5
(2.4) Ostatní pasíva	41,0	41,2	45,1	46,2	39,7

Poznámka: Zprostředkovatelé financování aktiv (ZFA) jsou společnosti zařazené v sektoru ostatních finančních zprostředkovatelů, které v rámci svého podnikání jako svou rozhodující nebo podstatnou činnost poskytují úvěry nebo půjčky nebo uzavírají smlouvy obdobné povahy např. finanční leasing, faktoring, spotřebitelský úvěr, splátkový prodej apod. (viz Vyhláška č. 314/2013 Sb.). Data jsou publikována poslední pracovní den druhého měsíce po konci čtvrtletí.

Graf V.1 Bilanční suma ZFA členěná podle typu aktiv

(v mld. Kč)

V.2 TABULKA 15A – PŘEHLED PŮJČEK POSKYTNUTÝCH ZPROSTŘEDKOVATELI FINANCOVÁNÍ AKTIV REZIDENTŮM

(v mld. Kč, stav ke konci období)

	2019				2020
	Březen	Červen	Září	Prosinec	Březen
(1) Nefinanční podniky	245,9	245,1	249,2	252,1	251,8
do 1 roku	61,8	58,8	63,9	65,9	63,0
od 1 do 5 let	142,3	145,3	145,3	146,3	141,7
nad 5 let	41,8	41,0	40,0	39,9	47,2
(2) Finanční podniky	1,7	5,5	2,2	1,6	3,4
do 1 roku	0,3	3,9	0,3	0,3	0,1
od 1 do 5 let	1,2	1,4	1,5	1,0	1,6
nad 5 let	0,2	0,2	0,4	0,3	1,7
(3) Vládní instituce	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
do 1 roku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
od 1 do 5 let	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
nad 5 let	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
(4) Domácnosti	63,9	65,9	66,0	65,2	65,5
do 1 roku	17,4	17,5	17,2	17,5	17,2
od 1 do 5 let	37,0	37,8	38,1	37,2	36,9
nad 5 let	9,5	10,7	10,7	10,6	11,4
(5) Neziskové instituce sloužící domácnostem	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3
do 1 roku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
od 1 do 5 let	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
nad 5 let	0,0	0,3	0,2	0,2	0,3

Poznámka: Zprostředkovatelé financování aktiv (ZFA) jsou společnosti zařazené v sektoru ostatních finančních zprostředkovatelů, jež v rámci svého podnikání jako svou rozhodující nebo podstatnou činnost poskytují úvěry nebo půjčky nebo uzavírají smlouvy obdobné povahy např. finanční leasing, faktoring, spotřebitelský úvěr, splátkový prodej apod. (viz Vyhláška č. 314/2013 Sb.). Data jsou publikována poslední pracovní den druhého měsíce po konci čtvrtletí.

V.3 TABULKA 15B – PŘEHLED PŮJČEK POSKYTNUTÝCH ZPROSTŘEDKOVATELI FINANCOVÁNÍ AKTIV DOMÁCNOSTEM

(v mld. Kč, stav ke konci období)

	2019				2020
	Březen	Červen	Září	Prosinec	Březen
(1) Celkem	63,9	65,9	66,0	65,2	65,5
(1.1) Na spotřebu	54,5	54,5	54,5	53,7	52,6
do 1 roku	16,5	16,5	16,3	16,5	16,3
od 1 do 5 let	30,5	30,4	30,7	29,8	28,3
nad 5 let	7,5	7,5	7,5	7,3	8,0
(1.2) Na bydlení	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
do 1 roku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
od 1 do 5 let	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
nad 5 let	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
(1.3) Ostatní	8,6	10,7	10,8	10,9	12,2
do 1 roku	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
od 1 do 5 let	6,5	7,3	7,4	7,3	8,6
nad 5 let	1,2	2,5	2,6	2,7	2,8

Poznámka: Zprostředkovatelé financování aktiv (ZFA) jsou společnosti zařazené v sektoru ostatních finančních zprostředkovatelů, jež v rámci svého podnikání jako svou rozhodující nebo podstatnou činnost poskytují úvěry nebo půjčky nebo uzavírají smlouvy obdobné povahy např. finanční leasing, faktoring, spotřebitelský úvěr, splátkový prodej apod. (viz Vyhláška č. 314/2013 Sb.). Data jsou publikována poslední pracovní den druhého měsíce po konci čtvrtletí.

V.4 KOMENTÁŘ K TABULKÁM 14 – 15

Komentář k agregované rozvaze ZFA (tabulky 14 – 15): Březen 2020.

Celková bilanční suma zprostředkovatelů financování aktiv k 31. 3. 2020 činila 436,3 mld. Kč. Oproti minulému čtvrtletí tato suma vzrostla o 3,6 mld. Kč. Ve srovnání s prvním čtvrtletím roku 2019 se meziročně bilanční suma zvýšila o 11,1 mld. Kč, což je nárůst o 2,6 %.

Největší položku aktiv tvoří poskytnuté půjčky v celkové hodnotě 328,5 mld. Kč. Z toho bylo 321,1 mld. Kč poskytnuto rezidentským subjektům. Poskytnuté půjčky celkem v prvním čtvrtletí roku 2020 oproti předchozímu čtvrtletí vzrostly, a to o 1,3 mld. Kč. Meziročně poskytnuté půjčky zaznamenaly nárůst o 2,2 %, resp. o 6,9 mld. Kč.

Největší část poskytnutých půjček rezidentům tvoří půjčky nefinančním podnikům v hodnotě 251,8 mld. Kč, což představuje 78,4 % celkového objemu půjček poskytnutých rezidentům. Ve srovnání s předcházejícím čtvrtletím půjčky nefinančním podnikům poklesly o 0,3 mld. Kč. Meziročně hodnota půjček nefinančním podnikům vzrostla, a to o 5,9 mld. Kč.

Druhou největší skupinu půjček poskytnutých rezidentům tvoří půjčky domácnostem v hodnotě 65,5 mld. Kč, které oproti minulému čtvrtletí vzrostly o 0,3 mld. Kč. Poskytnuté půjčky domácnostem tvořily 20,4 % hodnoty půjček poskytnutých rezidentům.

VI. SLOVNÍK POJMŮ

Harmonizace statistik: Smlouva o založení Evropského společenství uložila Evropské centrální bance (ECB) zabezpečit jednotnou statistiku podle čl. 5 Statutu Evropského systému centrálních bank. Centrální banky jednotlivých členských zemí ES proto shromažďují jednotně definované statistické informace a ECB z nich poté sestavuje agregované hodnoty pro měnovou politiku eurozóny. Přestože nařízení Rady č. 2533/98, které specifikuje požadavky na sběr statistických dat se týká pouze zemí eurozóny, ECB dostává úplné sestavy dat i od tzv. nezúčastněných zemí (například ČR), aby monitorovala jejich ekonomický a finanční vývoj.

Měnové statistiky: Finanční makrostatistiky dílčích subsektorů sektoru S.12 založené výhradně na tzv. "host country" principu. Podle tohoto principu se rezidentskou vykazující jednotkou rozumí taková instituce, která je rezidentem v daném ekonomickém teritoriu. Soubor vykazujících jednotek zahrnuje:

- 1) instituce založené a umístěné v daném teritoriu, včetně dceřiných společností, jejichž mateřské společnosti jsou umístěny mimo toto teritorium,
- 2) pobočky institucí, které mají své ústředí mimo toto teritorium.

Čistá zahraniční aktiva: Zahrnují zahraniční aktiva MFI ČR (jako měnové zlato, hotovost jiná než Kč, cenné papíry emitované nerezidenty ČR a úvěry poskytnuté nerezidentům ČR) minus zahraniční pasiva MFI ČR (jako vklady v držbě nerezidentů ČR, repo operace, podíly a akcie fondů peněžního trhu a dluhové cenné papíry s dobou splatnosti do dvou let včetně emitované MFI a v držení nerezidentů).

Dlouhodobější finanční závazky MFI: Skládají se z vkladů s dohodnutou dobou splatnosti přesahující dva roky, vkladů s výpovědní lhůtou přesahující tři měsíce, dluhových cenných papírů emitovaných s původní dobou splatnosti delší než dva roky a kapitálu a rezerv MFI v ČR.

Fixace úrokové sazby: Doba fixace úrokové sazby, tj. období na počátku kontraktu, po které se sjednaná úroková sazba nemůže měnit. Pro období do 1 roku včetně zahrnuje i variabilní sazbu.

Investiční fondy: Pro měnovou statistiku zahrnují investiční a podílové fondy jiné než fondy peněžního trhu, které jsou rezidenty v ČR. Jedná se o subjekty, jejichž výhradním předmětem činnosti je kolektivní investování, tzn. shromažďování peněžních prostředků od investorů a jejich investování za podmínek stanovených zákonem o investičních společnostech a investičních fondech (č. 240/2013 Sb.). Tyto subjekty mohou být zřizovány podle zákona buď jako podílové fondy spravované investiční společností nebo jako investiční fondy s právní osobností.

Fondy peněžního trhu (FPT): Jsou podniky kolektivního investování, které byly schváleny podle článku 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1131³ a které vydávají akcie/podílové jednotky, které jsou blízkými náhradami vkladů.

Konsolidovaná rozvaha v sektoru MFI: Základní statistický přehled měnové statistiky. Je založen na rezidentském principu a získá se vyloučením vzájemných pozic mezi MFI v jejich agregované rozvaze.

Měnové finanční instituce (MFI): Finanční instituce, které tvoří sektor tvorby peněz. Podle právních předpisů Společenství sem patří centrální banka, rezidentské úvěrové instituce a všechny ostatní rezidentské finanční instituce, jejichž předmětem činnosti je přijímat vklady a/nebo prostředky velmi podobné vkladům od jiných subjektů než měnových finančních institucí a na vlastní účet (přinejmenším v ekonomickém smyslu) poskytovat úvěry a/nebo investovat do cenných papírů. V podmínkách ČR MFI zahrnují centrální banku, banky, fondy peněžního trhu a družstevní záložny.

Míra růstu: Procentuální změna sledované veličiny v referenčním období počítaná z objemů měsíčních finančních transakcí a ze zůstatkových hodnot na počátku každého z měsíců.

Non-MFI: Všechny rezidentské sektory kromě MFI, tj. vládní instituce (S.13), nefinanční podniky (S.11), finanční instituce jiné než MFI (S.124, S.125, S.126, S.127, S.128 a S.129), a domácnosti a neziskové instituce sloužící domácnostem (S.14 a S.15) podle klasifikace ESA2010.

³ Nařízení (EU) 2017/1131 Evropského parlamentu a Rady ze dne 14. června 2017 o fondech peněžního trhu.

Ostatní finanční zprostředkovatelé (OFZ): Subjekty náležející do sektorů ostatních finančních zprostředkovatelů bez pojišťovacích společností a penzijních fondů (S.125), do sektoru pomocných finančních institucí (S.126), do sektoru kaptivních finančních institucí a půjčovatелů peněz (S.127), do sektoru pojišťovacích společností (S.128) a penzijních fondů (S.129) podle klasifikace ESA2010.

Peněžní agregáty: Zahrnují pasiva měnového charakteru měnových finančních institucí vůči non-MFI rezidentům ČR, kromě centrální vlády. Úzký peněžní agregát M1 zahrnuje oběživo (bez hotovosti na pokladnách bank) a jednodenní vklady. Střední peněžní agregát M2 zahrnuje M1, vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců a vklady se splatností do 2 let. Široký peněžní agregát M3 zahrnuje M2, akcie/podílové listy fondů peněžního trhu, emitované dluhové cenné papíry se splatností do 2 let a repo operace.

Podílové fondy jiné než fondy peněžního trhu:

- 1) akciové fondy – tj. fondy, které investují zejména do akcií a jiných majetkových účastí,
- 2) dluhopisové fondy – tj. fondy, které investují zejména do cenných papírů jiných než akcie,
- 3) smíšené fondy – tj. fondy, které investují do majetkových účastí i dluhových cenných papírů bez převažujícího přístupu upřednostňujícího jeden či druhý nástroj,
- 4) nemovitostní fondy – tj. fondy, které investují zejména do nemovitostí,
- 5) hedge fondy – tj. fondy, které uplatňují relativně neomezené investiční strategie za účelem dosažení kladných absolutních výnosů a jejichž vedoucí pracovníci jsou kromě manažerského platu odměňováni na základě výkonnosti fondu,
- 6) ostatní fondy – tj. investiční fondy jiné než akciové fondy, dluhopisové fondy, smíšené fondy, nemovitostní fondy nebo hedge fondy.

Fondy fondů a fondy kvalifikovaných investorů jsou řazeny do výše uvedených skupin na základě investiční strategie.

Příspěvek k meziroční míře růstu: Míra růstu vybrané komponenty vážená jejím podílem na celkové míře růstu agregátu.

Reklasifikace: Zahrnují jakékoliv změny v rozvaze MFI, které vznikají v důsledku změn v souboru vykazujících jednotek, firemní restrukturalizace, reklasifikace aktiv a pasiv a korekce vykazovaných chyb

Rezident: Všechny domácí a zahraniční právnické a fyzické osoby, včetně poboček zahraničních bank a zahraničních vlastníků budov a pozemků, které mají centrum ekonomického zájmu v daném území. Zahraniční právnické a fyzické osoby se považují za rezidenty minimálně po jednom roce ekonomické aktivity na daném území, s výjimkou poboček zahraničních bank a vlastníků budov a pozemků, kteří se stanou rezidenty v okamžiku právoplatného právního aktu (zahraniční vlastníci budov a pozemků pouze ve vztahu k transakcím týkajícím se dané budovy nebo pozemku).

RPSN: Roční procentní sazba nákladů, tj. sazba zahrnující v sobě kromě úrokových nákladů i všechny související náklady úvěru pro klienta (poplatky apod.).

Sazby z nových obchodů: Sazby sjednané mezi bankou a klientem na veškeré dohody uzavřené v průběhu referenčního období.

Sazby ze stavů obchodů: Sazby ze stavů obchodů jsou sazby aplikované na bilanční zůstatky ke konci období.

Sektor domácností: Institucionální jednotky náležející do sektoru domácností (S.14) a neziskových institucí sloužících domácnostem (S.15) podle klasifikace ESA2010.

Sektor držby peněz: Všechny rezidentské institucionální jednotky mimo centrální vládu (S.1311) a sektor měnových finančních institucí (S.121, S.122 a S.123) podle klasifikace ESA2010.

Sektor tvorby peněz: Všechny institucionální jednotky náležející do sektoru centrální banka (S.121) a sektoru ostatních měnových finančních institucí (S.122 a S.123) podle klasifikace ESA2010.

Sektor měnově neutrální: Institucionální sektor, který je tvořen sektorem centrální vlády (S.1311) podle klasifikace ESA2010.

Soukromý sektor: Sektor, který je tvořen všemi institucionálními sektory kromě sektoru vlády (S.13) a sektoru měnových finančních institucí (S.121, S.122 a S.123) podle klasifikace ESA2010.

Transakční (toková) data: Hodnoty, které jsou vztaženy k celému období a počítají se jako rozdíly zůstatků ke konci aktuálního a předcházejícího období očištěné o tzv. netransakční vlivy, tj. vlivy které souvisejí s reklasifikací, změnami v ocenění a změnami devizových kurzů v daném období. V důsledku existence těchto faktorů vznikají zlomy v časových řadách a tím je ovlivněna porovnatelnost bilančních zůstatků na koncích sledovaných období. Transakční (toková) data odrážejí pouze ty změny, které vznikají jako důsledek transakcí, tj. z přijímání finančních aktiv nebo poskytování finančních pasiv.

Úvěry na bydlení: Úvěry poskytnuté domácnostem za účelem pořízení / investování do bydlení, včetně stavby a úpravy bytových nemovitostí.

Úvěry na spotřebu: Úvěry poskytnuté domácnostem pro osobní účely na spotřebu zboží a služeb.

Vklady s dohodnutou splatností: Vklady, které nemohou být klienty vybrány před uplynutím předem stanovené doby splatnosti.

Vklady s výpovědní lhůtou: Vklady, které mohou být klienty vybrány až po uplynutí předem sjednané výpovědní lhůty od okamžiku oznámení úmyslu vklad vybrat.

Zprostředkovatelé financování aktiv (ZFA): Jedná se o společnosti zařazené v sektoru S.125 ostatních finančních zprostředkovatelů, které v rámci svého podnikání jako svou rozhodující nebo podstatnou činnost poskytují úvěry nebo půjčky nebo uzavírají smlouvy obdobné povahy např. finanční leasing, faktoring, spotřebitelský úvěr, splátkový prodej apod. (viz vyhláška 314/2013 Sb.)

Typy poskytovaných služeb:

- 1) finanční leasing – jedná se o finanční službu, kdy nájemce za úhradu získává právo užívat sjednanou věc po určité období. Na nájemce jsou převedena všechna rizika a užitky plynoucí z vlastnictví dané věci. Po skončení sjednaného období přechází vlastnictví věci na nájemce.
- 2) faktoring – faktoring je finanční služba, spočívající v odkupu krátkodobých pohledávek (obvykle se splatností od 30 do 90 dnů) před dobou jejich splatnosti. Dodavatelé zboží nebo služeb postupují na faktoringovou společnost – faktora – své pohledávky za odběrateli.
- 3) ostatní úvěrování – zahrnuje poskytování úvěrů, půjček nebo smluv obdobné povahy jiných než finanční leasing a faktoring. Jedná se zejména o spotřebitelské půjčky, splátkový prodej, osobní půjčky apod.

VII. TECHNICKÉ POZNÁMKY

VII.1 VÝPOČET MÍRY RŮSTU

Míra růstu pro referenční období se počítá z objemů měsíčních finančních transakcí a ze zůstatkových hodnot na počátku každého z měsíců. Měsíční transakce jsou počítány z rozdílů zůstatkových hodnot očištěných o reklasifikace, ostatní přecenění, pohyby směnných kurzů a případně ostatní změny, které nejsou důsledkem transakcí. Tato data pak odrážejí pouze ty změny, které vznikají z přijímání finančních aktiv nebo poskytování finančních pasiv. Reklasifikace a ostatní netransakční korekce jsou v transakční statistice zaváděny z toho důvodu, aby byla zachována srovnatelnost postupných sledování a tím umožněny výpočty indexů předpokládaných zůstatků sledovaných hodnot a odvození jejich míry růstu.

VII.1.1 Způsob výpočtu

- 1) Měsíční procentuální změna a_t^M pro měsíc t se počítá podle vztahu: $a_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right) * 100$.
- 2) Roční míra růstu pro měsíce t , tj. změna za posledních 12 měsíců končící měsícem t se počítá jako součin dvanácti součinitelů každého předchozího měsíce: $a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] * 100$, kde

$$F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M,$$

F_t^M – transakce v měsíci t ,

L_t – zůstatek na konci měsíce t ,

C_t^M – reklasifikace v měsíci t ,

E_t^M – změny směnných kurzů v měsíci t ,

V_t^M – změny ocenění v měsíci t .

Výpočet roční míry růstu na základě meziměsíčních měr růstu tak umožňuje zohlednit transakční změny a netransakční vlivy v jednotlivých měsících.

- 3) Míry růstu pro jiná referenční období se odvozují od vzorce (2).

VII.2 VÝPOČET PŘÍSPĚVKU K ROČNÍ MÍŘE RŮSTU SLEDOVANÉ VELIČINY (NAPŘÍKLAD M3)

Jestliže $a_t(M3)$ reprezentuje roční míru růstu M3 za rok končící měsícem t a současně $F_{t-i}(M1)$, $F_{t-i}(M2 - M1)$ a $F_{t-i}(M3 - M2)$ jsou měsíční transakce komponent M1, M2-M1 a M3-M2 v měsíci $t-i$, pak příspěvek například M1 k roční míře růstu M3 se počítá jako:

$$\frac{\sum_{i=0}^{11} F_{t-i}(M1)}{\sum_{i=0}^{11} [F_{t-i}(M1) + F_{t-i}(M2 - M1) + F_{t-i}(M3 - M2)]} * a_t(M3).$$

Seznam zkratek

Kódy

CBI	ukazatele nákladů úvěrů
CP	cenné papíry
ČNB	Česká národní banka
ECB	Evropská centrální banka
ESA2010	Evropský systém národních a regionálních účtů
eurozóna	členské státy Evropské unie, které přijaly euro
FPT	fondy peněžního trhu
IF	investiční fondy jiné než fondy peněžního trhu
LTIR	výnos 10letého státního dluhopisu
M1, M2, M3	peněžní agregáty
MFI	měnové finanční instituce
NFA	čistá zahraniční aktiva
NISD	neziskové instituce sloužící domácnostem
non–MFI	instituce jiné než měnové finanční instituce
OFZ	ostatní finanční zprostředkovatelé
ZFA	zprostředkovatelé financování aktiv (finanční leasing, splátkový prodej, spotřebitelský úvěr, faktoring, forfaiting)

Institucionální sektory a subsektory podle ESA2010

S.11	nefinanční podniky
S.121	centrální banka
S.122	instituce přijímající vklady kromě centrální banky
S.123	fondy peněžního trhu
S.124	investiční fondy jiné než fondy peněžního trhu
S.125	ostatní finanční zprostředkovatelé kromě pojišťovacích společností a penzijních fondů
S.126	pomocné finanční instituce
S.127	kaptivní finanční instituce a půjčovatelé peněz
S.128	pojišťovací společnosti
S.129	penzijní fondy
S.13	vládní instituce
S.1311	ústřední vládní instituce
S.14	domácnosti
S.15	neziskové instituce sloužící domácnostem

Vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
Fax: 224 412 179
www.cnb.cz